

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки та психології

Реєстраційний № _____

Бакалаврська робота
Вивчення інтересу та уяви дітей дошкільного віку про професії

Ласло Ніколетта Чобівна
Студент(ка) IV-го курсу
Спеціальність: 6.010101 Дошкільна освіта
Освітній рівень: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри
Протокол № 1/ 2017

Науковий керівник:

Греба І.З.
викладач

Завідувач кафедрою _____

Маргітич К.Є.
канд. пед. наук, доцент

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2018 року

Протокол № _____ / 201_

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

Кафедра педагогіки та психології

**Бакалаврська робота
Вивчення інтересу та уяви дітей дошкільного віку про професії**

Освітній рівень: бакалавр

Виконав: студент(ка) IV-го курсу
спеціальності 6.010101 Дошкільна освіта Ласло
Ніколетта Чобівна

Науковий керівник Гребя І.З.
викладач

Рецензент: Габода Є.Б.
ст. викладач

Берегове
2018

**Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

Pedagógia és Pszichológia Tanszék

**AZ ÓVODÁS GYERMEKEK SZAKMÁK IRÁNTI ÉRDEKLŐDÉSÉNEK
VIZSGÁLATA**

Szakedolgozat

Készítette: László Nikolett

IV. évfolyamos Óvodapedagógia

szakos hallgató

Témavezető: Greba Ildikó

tanár

Recenzens: Gabóda Éva

tanár

Beregszász – 2018

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	8
I. A SZAKMÁK ÉS A GYERMEK KAPCSOLATA	9
1.1 A gyerekek szakmák iránti érdeklődése	9
1.2 A szakmák megismerésének módjai	9
1.3 A játék szerepe a szakmák iránti érdeklődés formálásában	11
II. A SZÜLŐK „PÁLYAVÁLASZTÁSA ”	14
2.1. A szülők, mint a szakmák iránti érdeklődés formálásának eszközei.....	14
2.2. A szülők pályaválasztása, mint befolyásoló tényező	15
III. „MI LESZEL, HA NAGY LESZEL?”	18
3.1. Felmérés a Salánki óvodában	18
3.1.1. A Salánki óvoda rövid bemutatása	19
3.1.2. Szakmák megismertetése a Salánki óvodában.....	19
3.2. Felmérés a Nagydobronyi óvodában.....	20
3.3. Felmérés a Beregszászi 4-es számú óvodában.....	21
3.4. Felmérés a Gemzsei Wesley János Óvodában	21
3.5. Felmérés egy Debreceni óvodában.....	22
3.6. Felmérés a Tiszaszalkai és Vámosatyai óvodában.....	22
IV. Eredmények.....	24
4.1. A Salánki óvoda	24
4.2. Szülők által választott szakmák a Salánki óvodában	27
4.3. A Nagydobronyi óvoda	30
4.4. Szülők által választott szakmák a Nagydobronyi óvodában	31
4.5. A Beregszászi 4-es számú óvoda	33
4.6. A szülők által választott szakmák Beregszászban.....	34
4.7. A Gemzsei óvoda	35
4.8. A Tiszaszalkai óvoda.....	35
4.9. A szülők által választott szakmák Tiszaszalkán.....	36
4.10. A Vámosatyai óvoda	37
4.11. A szülők által választott szakmák Vámosatyában.....	38
4.12. A Debreceni óvoda.....	38
4.13. Óvodák összegzése.....	37
4.14. A szülők válaszainak összegzése	41
ÖSSZEFOGLALÁS	43

PE3IOME	44
IRODALOM JEGYZÉK	45
ÁBRÁK JEGYZÉKE	47
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	48
DIAGRAMOK JEGYZÉKE	49
MELLÉKLET	50

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
I. Зв'язок дітей з професіями.....	9
1.1. Зацікавленість дітей професіями	9
1.2. Методи пізнання професій	9
1.3. Роль ігор в формуванні зацікавленості професіями	11
II. «ПРОФЕСІЙНИЙ ВИБІР» БАТЬКІВ	14
2.1. Батьки, як засоби формування зацікавленості професіями.....	14
2.2. Вибір професії батьків, як фактор впливу на дітей.....	15
III. «КИМ БУДЕШ, КОЛИ ВИРОСТЕШ?».....	18
3.1. Дослідження в Шаланківському ДНЗ	18
3.1.1. Короткий опис Шаланківського ДНЗ	19
3.1.2. Ознайомлення з професіями в Шаланківському ДНЗ.....	19
3.2. Дослідження у Великодобронському ДНЗ	20
3.3. Дослідження в Берегівському ДНЗ №4.....	21
3.4. Дослідження в Гемжейському ДНЗ ім. Яноша Веслей	21
3.5. Дослідження в ДНЗ м. Дебрецен	22
3.6. Дослідження в ДНЗ с. Тисасалка та Вамоштаня.....	22
IV. Результати	24
4.1. Шаланківський ДНЗ	24
4.2. Професії вибрані батьками дітей Шаланківського ДНЗ.....	27
4.3. Великодобронський ДНЗ.....	30
4.4. Професії вибрані батьками дітей Великодобронського ДНЗ	31
4.5. Берегівський ДНЗ №4	33
4.6. Професії вибрані батьками дітей Берегівського ДНЗ №4.....	34
4.7. Гемжейський ДНЗ	35
4.8. Тисасалківський ДНЗ.....	35
4.9. Професії вибрані батьками дітей Тисасалківського ДНЗ.....	36
4.10. Вамоштанянський ДНЗ.....	37
4.11. Професії вибрані батьками дітей Вамоштанянського ДНЗ	38
4.12. Дебреценський ДНЗ	38
4.13. Узагальнення ДНЗ.....	37
4.14. Узагальнення відповідей батьків	41
ВИСНОВКИ	43

РЕЗЮМЕ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	45
СПИСОК РИСУНКІВ.....	47
СПИСОК ТАБЛИЦЬ	48
СПИСОК ДІАГРАМ	49
ДОДАТОК	50

BEVEZETÉS

A pályaválasztásunkról gyakran úgy szoktunk gondolkodni, mint egy adott életkorban, életünk egy adott pillanatában meghozott döntésünkről. Elhatároztuk, hogy hol, mit tanulunk, mi lesz a szakmánk, választ adtunk a „mi leszel, ha nagy leszel” kérdésre. Valójában azonban számos kisebb-nagyobb döntés sorozata alakítja, mint minden mást az életünkben. Az első legmeghatározóbb befolyásoló tényező a család, ezen belül is a szülők.

Materialista világban élünk, ahol a pénz tölti be a mindennapjaink legfontosabb elemét. A presztízs szakmák váltak felkapottá, és elnyomásba kerültek az egyszerűbb foglalkozások. A különböző foglalkozásokkal, szakmákkal kapcsolatos társadalmi vélekedések, többféle forrásból táplálkoznak. A különféle szakmák és foglalkozások esetében a tulajdon vagy kereset mellett fontos mérlegelési szempont a legtöbb ember számára a tevékenységhez kapcsolódóan gyakorolható életvitel, életstílus, fogyasztási szokások. Ezeket pedig a társadalomban uralkodó aktuális értékek, normák és preferenciák határozzák meg. Mai társadalmunk tükrében annál értékesebb egy ember minél többet keres. De milyen hatással van ez korunk gyermekeire?

Minden szülő a legjobbat szeretné gyermekének, de nem lehet benne biztos, hogy az valóban a legjobb-e. Sok esetben a szülők gyermekkori álmaikat, melyeket nem tudtak elérni, gyermekeikben szeretnék beteljesíteni.

A családtagok és szülők szakmái befolyásolják a gyerekek pályaválasztását. Nagy hatást gyakorolnak gyermekeikre. Viszont a szülők támogatják gyermekeiket, bárhogya is döntenek jövőendő szakmájukat illetően.

Szeretném munkámban megvizsgálni, milyen szinten hat a szülők foglalkozása a gyermekek szakmák iránti érdeklődésére. Céloom megismerni a motivációt választásaik mögött, miért az adott foglalkozást szeretnék űzni felnőttként, és hogy válaszaik milyen arányban tükrözik a szülői behatást. Emellett a szülők véleményét is szeretném megismerni, hogy milyen szakmát szánnak gyermeküknek, választásukat mivel indokolják, illetve hogyan fogadnák, ha gyermekük másképp döntene.

Munkám során szeretném felmérni, melyek a leginkább elterjedt szakmák a gyerekek körében és mely szakmák népszerűek a szülők válaszaik alapján. Mennyire tájékozottak a gyerekek a szakmákat illetően.

Az óvónők feladata, hogy a gyerek érdeklődését felkeltse a különböző szakmák iránt. Munkám során hat óvodát kérdeztünk meg a szakmák oktatásának módjairól. Fontos tájékoztatnunk a gyermekeket a különböző szakmákról. Formálnunk kell a foglalkozásokról alkotott képüket, bővíteni ismereteiket.

I. A SZAKMÁK ÉS A GYERMEK KAPCSOLATA

1.1 A gyerekek szakmák iránti érdeklődése

A szakma- bizonyos tevékenységi kör betöltéséhez szükséges ismeretek, készségek, képességek, tapasztalatok együttesét jelenti. A munka világában egy meghatározott feladatcsoport elvégzéséhez szükséges szaktudás. Szakmája lehet valakinek rendszeres gyakorlás nélkül is (pl. frissen végzett szakember, más foglalkozást űző stb.), ennél fogva a szakma több, mint a foglalkozás. (ОСОВСЬКА, 2004)

A gyerekek óvodás korban nagy érdeklődést mutatnak a felnőttek, szüleik szakmái iránt. Vágyat éreznek, hogy az idősebbeket utánozzák, és az ilyen feladatok elvégzése után, ha sikerrel járnak nagy örömet és elégedettséget éreznek, hogy ők maguk is alkottak valamit, hasonlót, mint a szüleik. Kipróbálhatják magukat a különböző szakmákban (képletesen érte), mely lehetővé teszi, hogy a későbbiekben azt az utat válasszák, mely számukra leginkább megfelelő és kedvező, és ezáltal aktív tagjai legyenek a társadalomnak. (ГРУЗИНСЬКА, 2011)

A gyermek jövőjének alapköve az otthon, a szülők nagyban befolyásolják a gyermekek későbbi életét, szakmáját. A falusi gyerekek felnőtté válásuk után elmennek dolgozni a gyárakba, gazdaságokba, erdészetekbe, szántóföldekre, mezőgazdászok lesznek belőlük. Ennek oka, hogy a gyermek környezete nagy hatást gyakorol a későbbi pályaválasztásra. Ezért fontos, hogy már óvodás korban, észrevegyék a különböző szakmák szépségét és sokféleségét, ezt nem lehet elérni játék és tanulás nélkül. A csapatmunka szépségének és pozitívumainak a megismerése hozzájárul a későbbi jó vezetőképeség kialakulásához. (ДУДКЕВИЧ, 2012)

1.2. A szakmák megismerésének módjai

A korai pályaaorientáció korunk egyik legfontosabb feladata. A pályaválasztásra való felkészítés azért fontos, mert szerves részét képezi az egyén fejlődésének, későbbi életének egyik legmeghatározóbb mozzanata. Az óvodának már útmutatást kell nyújtani, hogy később mikor már az iskolába lépnek egy megalapozott kép lebegjen előttük a jövőjüket illetően. Majdani szakmájukat tudatosan, felelősséggel válasszák majd meg. (LANNERT, 2004)

Az óvodapedagógus a gyermeket, – szeretetteljes közeledéssel, figyelemfelkeltő játékeszközök alkalmazásával, saját fejlődési ütemének figyelembe vételével – vonja be a tevékenységekbe. Az egész nap folyamán adódó helyzetekben, tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztésére törekszik. Spontán és szervezett tevékenységek által, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával, a

gyermek teljes személyiségének fejlesztése, valamint tanulási vágyának felkeltése a elsődleges kezdetleges cél. (FÁBIÁN, 1997)

A foglalkozások megismertetésének több módját is megkülönböztetjük. Ilyen módszer a játék, közvetlen tapasztalat, a felnőttek munkájának nyomon követése, kirándulások, beszélgetés, felolvasás, művészeti alkotások megtekintése, képek bemutatása, szerepjáték, és a gyerekek személyes tapasztalatainak a feldolgozása, átbeszélése. (ТЕРЕЩЕНКО, 2013)

A felnőttek szakmáinak megismerésének a következményei lehetnek: átalakul a munkáról alkotott kép, a kollektív munkáról alkotott kép formálása. (ДУДЖЕВИЧ, 2012)

*1. ábra „Kis szakácsnok” a Salánki óvodában
(Sipos Éva felvétele)*

Szerves részét képezik a gyerekek elképzeléseinek a szakmákhoz kapcsolódó tulajdonságok. Fontos, hogy már kisgyerekkorban felismerjék mely szakmához milyen jellem és magatartás szükséges, pl. orvos- rendezett, figyelmes; tanár- vicces, okos, figyelmes, szigorú; rendőr- jó, ügyes, erős. A gyerekeknek tisztelniük kell a szakmákat és a dolgozó embereket. Fontos megérteniük társadalmi jelentőségüket. A korai szakaszban a gyerekek érdeklődését az érzelmek befolyásolják, így például gyakori, hogy egy kislány óvónő akar lenni, mert szereti az óvó nénit. Az ismeretek bővítésével ezek a kezdetlegesen kialakult „tervek” nagyban változhatnak. (ГРУЗИНСЬКА, 2011)

A nagycsoportos óvodásoknak már 4-15 szakmát ismerniük kell, fejlettségi szintjüknek megfelelően. Gyakori, a nemi differenciálódás a gyerekek körébe.

A kisfiúk a „férfias” szakmák iránt érdeklődnek: katonai irányzat (pilóta, rendőr, tankok, rakéták, fegyverek stb.), a járművezetők (mozdonyvezető, busz sofőr, taxis stb.), mezőgazdasághoz tartozó szakmák (traktorista stb.), építőipari szakmunkások (kőműves, hegesztő, buldózer vezető stb.), más mesterségek (festő, asztalos, építész stb.). Ismereteiket ezek a foglalkozások töltik ki.

A kislányokat a „nőies” szakmák vonzzák: szépségipar (manikűrös, sminkes, kozmetikus, fodrász stb.), pedagógiai ágazatok (tanító, óvónő stb.), egészségügyi dolgozó (orvos, nővér, gyógyszerész stb.), énekes, táncos, színésznő stb. (ДУДКЕВИЧ, 2012)

A gyerekek az óvoda utolsó évében bővítik leginkább a külvilágról megszerzett ismereteiket. Megismerkednek számos szakmával, felfigyelnek a környezetükben munkálkodó felnőttekre. Megismerkednek olyan foglalkozásokkal, mint a kulturális intézmények dolgozó, gyárak munkásai, közösségi szolgáltatások dolgozói. Községi intézményeket ismerhetnek meg pl.: könyvtárak, kórházak, színház, iskolák stb. Az 5-7 éves gyerekeknek lehetővé kell tenni, hogy önállóan ismerkedjenek meg a különböző intézmények dolgozóival. Egyénileg kell, hogy feltárják a kapcsolatot a szakmák között. (BOHUS, 2008)

A játék- az óvoda vezetésével a szakmák tanulásának eszközévé válhat. Mindemellett fontos, hogy az óvodai munkások és a szülők együttműködjenek. A gyerek a szülőt utánozza. Ezért a szülőknek kell példát mutatniuk a gyerekeik számára, mivel tetteikkel befolyásolják a gyerekek későbbi döntését. (DOMBI ÉS BABICS, 2013)

1.3. A játék szerepe a szakmák iránti érdeklődés formálásában

A játék kicsiben maga az élet az, amit a kisgyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki és a játék segítségével teljesebben ki.

Gyermekkorban a játék és a tanulás "kéz a kézben jár", hiszen a gyerekek a játékos tevékenységek révén jutnak ismeretekhez, tesznek szert tapasztalatokra. Óvodás korban ez a játékos tanulás erőteljesen érzelmi alapon motivált, az iskolai évek alatt pedig egyre erőteljesebb lesz a tudatunk akaratlagos működtetésének képessége. A közös vonások ellenére azonban le kell szögeznünk, hogy a játék és a tanulás nem egyenlő egymással. A tanulás egy összetett pszichikus működés, a játéktevékenység pedig ennek a működésnek a szemmel látható megjelenése. (BOROS-FODOR, 2008)

A játék a 3-7 éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. (BOHUS, 2008)

Olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a gyermekben, a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedést nagymértékben elősegítheti. Gondoljunk pl. a társakkal való együttjátás kialakulására, vagy a játékon belüli önállóságra, a másik gyermek játékának tiszteletben tartására, a kezdeményezőkézség kibontakoztatásának lehetőségeire, vagy olyan tulajdonságok szükségességére, mint a mások mozgósításának képessége vagy az alá-fölé rendeltségi viszonyok önkéntes kialakítására egy-egy játéksituációban. Beszélhetünk azokról a nagyon is demokratikus, a gyermekközösség elfogadott belső törvényszerűségei szerint kialakított játékon belüli szereposztásokról is, melyek a szimbolikus szerepjátékot a társadalmi gyakorlatban tapasztalható szituációk előzményeivé avatják. A játék a gyerek személyes vállalata, munkaközössége. (ANTAL, 2009)

A játéknak nagyon fontos szerepe van a szakmák iránti érdeklődés fejlesztésében, elősegítésében. A játék megköveteli a gyermek teljes figyelmét, azt, hogy energiát fektessen bele, kitartóan végezze, és független döntéseket hozzon- akárcsak egy munka. (FÁBIÁN, 1997)

A játék alatt végzett kemény munka és erőfeszítés megelégedéshez vezet. Kielégíti a természetből adódó folyamatos cselekvés igényét. A játék során megtanul orientálódni az új helyzetekben, mielőtt még tovább mélyülne a tapasztalat, összehasonlítja az előzőleges tudással, fejleszti a képzeletet. A játékhelyzetekben a gyermekek teljes mértékben képesek feloldódni, így alkalmunk nyílik arra, hogy bepillantsunk legbelsőbb gondolataikba és érzéseikbe. Olyan információk birtokába juthatunk, amelyek segítségünkre lesznek abban, hogy megtaláljuk a gyermek számára legmegfelelőbb fejlesztési módszereket, eljárásokat. (DOMBI ÉS BABICS, 2013)

A játék fontos szerepet tölt be a szakmák iránti érdeklődés alakításában. A játékok során a gyerekek ötleteket meríthetnek. Elsődlegesen a gyerekek saját bőrükön tapasztalják a különböző foglalkozások ismérveit, feltárják egy adott szakma tulajdonságait.

Játék nélkül nem fejlődhet ki a gyermek teljes jelleme, fejlett személyisége. A játék egy szikra mely meggyújtja a tudás iránti vágy és szeretet lángját. (ПОХИМАНСЬКА, 2006)

A játék gyakran utánzás jellegű. A gyermek eleinte a felnőttek mozdulatait, hanghordozását önkéntelenül utánozza, majd később tetszése szerint válogat azokból. Megjelenik a kötődéses mintakövetés, a szeretett ember, esetleg kedvenc állat magatartásának utánzása. Akihez a gyermek érzelmileg ragaszkodik, annak a kedvéért megtanul szabályokat is, melyek, beépülnek a személyiségbe. (ПОХИМАНСЬКА, 2006)

2. ábra „Fodrász szalon” a Salánki óvodában
(saját fotó)

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezete tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre. A játék során kialakított különböző élethelyzetek, vágyat ébresztenek a gyerekekben, hogy a felnőtteket utánozzák. Ösztönösen az otthon vagy az óvodában látott mozdulatokat ismétlik el. Ilyen eset például, ha a kislány kezébe babát adunk tudni fogja, hogy ringatni kell, meg kell etetni, babusgatni kell és vigyázni rá. Kisfiúk esetében, rögtön tudják, hogy az autót kormányozni kell, gázolni, fékezni stb. (LANNERT, 2004)

Az óvodáskorú gyermekeket ért hatások, a világról és a benne élőkről szerzett benyomások, ismeretek mennyisége és milyensége döntő szerepet játszik játékuk alakulásában. Fontos tehát tudnunk, milyen élményhátterrel rendelkeznek, mi az, ami foglalkoztatja őket, mi az, amit szeretnek vagy szorongással, félelemmel tölti el őket. Ennek érdekében elengedhetetlen a családdal való együttműködésünk. Ez segít bennünket abban, hogy a gyermekek meglévő élményeire alapozva, azokat kiegészítve illetve újakkal bővítve megteremtjük annak lehetőségét, hogy gyermekeink játéka minél gazdagabb, tartalmasabb, sokrétűbb legyen, minél jobban felkeltse annak érdeklődését a tanulás iránt. (FÁBIÁN, 1997)

II. A SZÜLŐK „PÁLYAVÁLASZTÁSA”

2.1. A szülők, mint a szakmák iránti érdeklődés formálásának eszközei

Minden nevelő hatás közül a legjelentősebb a család hatása. Egyrészt mert a család a gyermek legkorábbi élményeinek forrása (a legkorábbi élmények kulcsélmények lehetnek), másrészt mert a legtartósabb, végül a vérségi kapcsolatok tudatán is alapuló, folyamatos érzelmi egység. Fontos funkciója, hogy a társadalmi követelményeket és normákat (pozitív és negatív hatásokat) közvetíti a gyerekekhez. Így a családi prizmán megtörhet minden nemes társadalmi törekvés, eszme és nevelő tendencia. Ugyanígy persze a kívülről érkező károsító hatások is. (GYIMÓTHY, 2012)

Az utóbbi időben lecsökkent az óvodába járó gyermekek száma. Ez a születések számának csökkenésével magyarázható. Megváltozott a családok értékrendje, egyre inkább az anyagi értékek dominálnak. A szülők idejét és energiáját leköti az anyagi biztonság megteremtése a család számára, s így kevesebb idejük marad egymásra, a gyermekekre. (LENNERT, 2004)

Talán nincs is olyan szülő, aki ne gondolta volna végig, mi minden lehetne egyszer majd a gyermekéből. Sőt, a szülők egy része már nagyon korán, akár a gyermeke születése előtt megálmodja a tervet. Az esetek többségében ezek a tervek a gyermeknek biztonságos, kiszámítható, a szülők életstílusát színvonalban legalább követő, de ideális esetben meghaladó pályafutást irányoznak elő. (GYIMÓTHY, 2012)

Gyakran a szülők teljes választásai szabadságot biztosítanak gyerekeik számára. Az esetek többségében viszont a szülők nem értnek egyet gyerekeik választásával, terveiket felülvizsgálják, kritizálják, és saját személyes tervüket helyezik előtérbe. A szülő gyermekében szeretné újraélni fiatalságát és saját korábbi beteljesületlen céljait szeretnék gyerekeikkel megvalósítani. Az ismeretek hiányában a gyerekeknél kialakulhat a szüklátókörség, melynek következménye, hogy nem tudnak kiszakadni szüleik büvköréből. (ОСОБЬКА, 2004)

A család szerepe nem csupán a pályairány kijelölésében, de a későbbi munkavállalásban is jelentős. A fiatal pályafejlődésére igazolhatóan két családi tényező hat. Egyrészt a családi struktúra változói (szülők végzettsége, stb.), másrészt a családi folyamatok különböző aspektusai. Gondolhatunk itt a családi kapcsolatok közelségére-távolságára, a szülők részvételére a gyermek iskolai életében, a konkrét támogatásra, vagy arra, hogy milyenek a pályával szembeni családi elvárások. Jelentős lehet a szülők aktív segítsége a pályafejlődés érdekében, mint például a tájékozódás, tervezés, speciális információk szerzése. (KISSNÉ DR. VISZKET, 2015)

A nagycsoportos óvodások, érdeklődést mutatnak a környezetükben dolgozó emberek iránt, így az óvoda dolgozói iránt is. Az óvónő feladata, hogy felismerje a gyerek korai orientációját és aszerint fejlessze tovább a gyereket. Fontos még mindemellett a szülők tudtára adni a gyermek kezdeti beállítottságát, felkell hívniuk a figyelmet rá, hogy tilos bármit is a gyerekekre erőltetni. Az óvoda utolsó évében felmerül a szülőkben az iskolaválasztás. Egyes elemi iskolák már szakirányultságúak. Ilyen korban még nem feltétlenül mutatkozik meg a gyerek jellege, későbbi érdeklődési köre, ezért súlyos hiba lehet egy szakirányú iskolába beíratni. (ГРУЗИНСЬКА, 2011)

Az óvodás korú gyerekek nagyobb figyelmet fektetnek szüleikre viselkedésére, munkájára, mint az idősebb társaik. A felnőttek példája sokkal meghatározóbb, mint a későbbi években. A szülőnek törekedni kell, hogy minél változatosabb ismeretet nyújthasson gyermeke számára. A művészeti alkotások (színház, festmény, irodalom stb.) megismerésén keresztül tudatosuk bennük, hogy nem csak a külső kép, hanem a belső érték is nagyon fontos, hogy dolgok sokkalt több mindent rejtjenek. Ezekkel az alkotásokkal a szülők és pedagógusok a gyerekek érzelmi szférájára hatnak, ösztönzik őket, hogy a dolgok mögé nézzenek. Fejlesztik a képzelő erőt, melyet később munkájuk során kamatoztatni tudnak majd. (LANNERT, 2004)

A gyerekek tudását a szakmákkal kapcsolatban folyamatosan mélyíteni és bővíteni kell. Egyszerre nem lehet leterhelni a gyerekeket nagy mennyiségű információval, ugyanis akkor ismereteik töredékesek és felszínesek lesznek, ami befolyásolhatja a későbbi munkához való hozzáállásukat. Minden alkalommal kis mennyiségű új információt kell átadni, amit a már megszerzett tudás felelevenítése kell, hogy kövessen. Egy bizonyos foglalkozásról alkotott helyes kép csak akkor lesz teljes, ha a fent említetteket betartjuk. (ОСОБСЬКА, 2004)

Az óvodás korú gyerekeket fokozatosan meg kell ismertetni a különböző munka tevékenységekkel. Részt kell vállalniuk a háztartási munka elvégzésében, a virágok gondozásában, játékaik eltakarításában. (LENNERT, 2009)

2.2 A szülők pályaválasztása, mint befolyásoló tényező

Kiegyensúlyozott, jól működő, egészséges társadalom csak egészséges, jól működő családokból épülhet fel. A szülők jelentősen eltérnek abból a szempontból egymástól, hogy miként nevelik gyerekeiket, mennyire figyelnek igényeikre, hogyan büntetik engedetlenségüket, mivel jutalmazták őket, hogyan gondolkodnak arról, hol a gyerek helye a családi hierarchiában. A nevelői beállítódás erősen függ a kultúra értékeitől, a tekintélyviszonyoktól és a gyerek jogairól alkotott felfogástól. (GÁTI, 1982)

A gyereknevelési szokásokba társadalmi hatások is belejátszanak. Érdekes összefüggés például, hogy a szülők foglalkozásának és munkahelyének sajátosságai kihatnak a gyerekekkel kapcsolatos elvárásaikra. A munkásosztálybeli szülők, akik munkájukban erős felügyelet alatt állnak, akiktől munkáltatóik azt várják el, hogy tartsák be a szabályokat, sokkal inkább az engedelmséget hangsúlyozzák a gyerekük nevelése során is. Az értelmiségiek viszont, akiknek a munkája kevésbé kötött, sokkal több lehetőséget adnak gyerekeiknek a saját vágyaik és elhatározásuk megvalósításához, és támogatják a kreativitásuk kibontakozását. (KOLLÁR ÉS SZABÓ, 2004)

Az, hogy a gyerekek milyen jövőt képzelnek el, hogy milyen elképzeléseik vannak arról, hogyan lehet sikereket elérni, és hogy ehhez milyen személyiségvonásokat kell támogatni, függ a család társadalomban betöltött helyétől. (TAKÁCS, 1999)

A kisgyermeknek állandó és ismétlődő visszajelzésekre van szüksége ahhoz, hogy az ismételt viselkedésminták szokássá váljanak, majd személyiségében állandósuljanak. Ehhez adja meg számára az ösztönzést a szülők viselkedése, azonosul szüleivel, kiválasztva mindkettőjükből azokat a tulajdonságokat, amelyeket be kíván építeni saját személyiségébe. A tulajdonságok elsajátítása tehát utánzással, mintakövetéssel történik. A tulajdonságok rögzülnek, majd a gyermek személyiségén belül szolgálnak számára erőforrásként. A fába vésett jel együtt nő a fával! (BODONYI et al., 2006)

A szülők iskolázottsága és foglalkozása ugyanis összefüggésben áll a gyerekek későbbi élettevékenységével. A szülők iskolai végzettségével jelzett családi háttérnek és a tanulók különböző iskolatípusok közötti megoszlásának szoros összefüggései jól dokumentálhatóak az eltérő tanulmányi teljesítményekkel is. Magyarországon a szülők legalacsonyabb és legmagasabb iskolai végzettsége esetén a tanulók tudásban mért különbsége mindenhol meghaladja a 20 százalékot. Figyelembe véve, hogy igen sok fejlett országban a legmagasabb és a legalacsonyabb iskolai végzettségű szülők gyermekeinél mért teljesítménykülönbség nem több mint 10 százalék. (ANTAL, 2009)

A korai szocializációban különösen nagy szerepe van az óvodának. Magyarországon azok a roma gyerekek, akik óvodába jártak, sikeresebbnek bizonyultak az iskolában óvodába nem járó társaikhoz képest. Így nem szabad megfeledkeznünk róla, hogy az óvoda és óvónő nagy szerepét, a gyermek fejlődésében pályaválasztásában. (KERTESI ÉS KÉZDI, 1996)

Természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy nemcsak társadalmi, de individuális tényezők is szerepet játszanak abban, hogy ki hova jut el a társadalmi ranglétrán. Így – habár a kevésbé iskolázott, szegényebb szülők gyermekei valóban kisebb valószínűséggel jutnak magas társadalmi státuszba – a jobb képességű gyermekek számára ez az út is adott.

Az egyéni képességek is fontos szerepet játszanak a karrierút alakulásában. Az időben történő felismerés nagyban elősegíti a kisgyermek pozitív előre menetelét. (FÁBIÁN, 1997)

Minél fiatalabb a gyermek annál inkább hat rá a szülő jelleme, szakmája. A kisgyermek számára a legközelebbi példa a szülő, vagy egyes esetekben egy kortársuk édesanyja vagy édesapja. Az esetek túlnyomó többségében a gyermek a szülei hivatását szeretné követni, ugyanis számára annál szebb és jobb foglalkozás nincs. Gyakori, hogy a szülő önfényező magatartása is hozzájárul ahhoz, hogy a gyerek szüleinek foglalkozását látja a legkiemelkedőbbnek. (ДУДКЕВИЧ, 2012)

III. „MI LESZEL, HA NAGY LESZEL?”

3.1. Felmérés a Salánki óvodában

A Salánki óvoda nagycsoportos gyerekei körében, felmérést végeztük a szakmákról alkotott képük kapcsán. A felmérést 2017-ben és 2018-ban végeztük. A 2017-es nagycsoportba 23 gyerek jár, melyek közül 20, 2017 szeptemberében megkezdte az 1. osztályos tanulmányait. A csoportban több hátrányos helyzetű gyerek is van, 3 gyereket nevel egyedül az édesanyja és egy roma gyerek jár a csoportba. Szakdolgozatom megírása során, a szülők véleményére is kíváncsiak voltunk, így a már iskolás gyerekek szüleit felkeresve kérdőív formájában felmérést végeztünk. A felmérés során a 23 fős csoportból 22 gyereket sikerült megkérdezni, 1 gyerek nem volt hajlandó a kérdésekre válaszolni. A 22 szülőből viszont csak 16 szülő adott választ kérdéseinkre.

A 2018-as felmérés során 2 csoportban is megkérdeztük a gyerekektől a nagy kérdést „Mi leszel, ha nagy leszel?”. Az egyik csoportba 21 gyerek jár, ebből a kikérdezés időpontjában 14 gyerek volt jelen. A másik csoportban 9 gyerek volt jelen a 21-ből. Így az idei felmérés során a salánki óvodában összesen 23 gyereket kérdeztünk meg. A megkérdezett 23 szülőből 18 válaszolt kérdéseinkre.

A felmérés szóban történt, a gyerekek egyen-egyenként lettek megkérdezve, csoporttársaiktól távol. Ennek oka, hogy a gyerekeket a válaszadás során semmi ne befolyásolja. A felmérés során a következő kérdéseket tettük fel a gyerekeknek:

- Hogy hívnak?
- Hány éves vagy?
- Megtudnád mondani, hol dolgozik (mit csinál) apukád?
- Megtudnád mondani, hol dolgozik (mit csinál) anyukád?
- Mi szeretnél lenni, ha nagy leszel? Hol szeretnél dolgozni?
- Miért szeretnél *pl. rendőr* lenni? (minden esetben a gyerek előző választát helyettesítettük be)
- Ismersz valakit, aki *rendőrként* dolgozik? (a fenti kérdéshez hasonlóan a gyermek által választott szakmát helyettesítettük be)

A szülőkkel való felmérés módja változó volt, ennek oka, hogy sok szülő külföldön dolgozik. Az otthon tartózkodó szülők egy írásos kérdőívet kaptak, a távol lévők pedig egy elektronikus kérdőívet. A két kérdőív semmiben sem tért el egymástól. A benne található kérdések a következők voltak:

- A szülő(k) neve?

- A gyermek neve?
- A szülő(k) foglalkozása?
- Milyen szakmát szán gyermekének?
- Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?
- Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke pl.....? (a gyerek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem, indokolja meg!
- Beleegyezik-e, hogy válaszait és gyermeke válaszait kutatómunkánkban felhasználjuk?

Mind a gyerekek mind pedig a szülők válaszait táblázatba foglaltuk, melyek a mellékletben találhatóak meg.

3.1.1. A Salánki óvoda rövid bemutatása

A Salánki óvoda 1987-ben épült, ekkor még csak a két szintes épület felső szintje szolgált óvodaként. Később az egész épületet átalakították. 2016-ban az óvoda új szárnyal bővült és immár bölcsőde is működik azon belül. Ma már négy csoport működik az óvodában és egy csoport a bölcsődében.

3. ábra A Salánki óvoda épülete

(Gál Zsuzsanna felvétele)

3.1.2. Szakmák megismertetése a Salánki óvodában

A szakmák oktatása az óvoda utolsó évében a nagy csoportba történik. Melynek keretében a gyerekeknek lehetőségük nyílik ellátogatni a helyi orvosi rendelőbe, a tűzoltóságra, az iskolába és az erdőszetre (4. ábra). A kirándulások több héten keresztül tartanak, minden hét pénteki napján más-más intézményeket látogatnak meg. Emellett az óvodán belül is kipróbálnak a

gyerekkel különböző szakmákat (1. ábra). A foglalkozásokon belül képeskönyvek és játékok segítségével mutatják be a gyerekeknek a szakmákat és beszélnek azok jellemzőiről. Elsődleges cél a gyerekek ismeretének bővítése és érdeklődésük felkeltése.

Az ukrán tantervi követelménynek megfelelően ismertetik meg a gyerekekkel a szakmákat. Az ukrán miniszteri tanterven belül elkülönített egyik fő fejezet a „Természet” címmel. Ezen belül „A Föld természetének megismerése”, e témakörhöz kapcsolódóan tanulnak a gyerekek a növényekről és állatokról, az ehhez kapcsolódó különböző szakmákról, mint például: kertész, traktorista, farmer stb.. A következő témakör „A világűr, Kozmosz megismerése” ezen belül a következő foglalkozásokat ismerhetik meg: űrhajós, tudós, kutatók stb.. A „Kultúra” c. nagy fejezeten belül a kulturális foglalkozásokat veszik sorra, melyek az: színész, festő, énekes, író stb.. A „Család” témakörön belül főleg a gyerekek saját tapasztalataira támaszkodnak. Minden gyereknek lehetősége van elmondani, hogy szülei hol dolgoznak, mivel foglalkoznak, és ők mik szeretnének lenni, ha nagyok lesznek. (ПРИЙМАК, 2012)

*4.ábra Óvodások a Salánki tűzoltókkal
(Saját felvétel)*

3.2. Felmérés a Nagydobronyi óvodában.

A Nagydobronyi „Napsugár” Óvoda 1986 márciusában nyitotta meg kapuit a gyerekek előtt 145 férőhellyel és 7 csoporttal. A 2017-2018-as tanévet 178 gyerekekkel kezdték, korosztály szerinti

csoportbontásban: 1 bölcsődei, 1 kiscsoport-, 3 középső-, 2 nagycsoporttal. 19 szakképzett óvónő (7 felsőfokú végzettséggel rendelkező), vezetőnő, módszerész, pszichológus, zenenevelő, valamint 36 kisegítő személyzet gondoskodik a gyerekekről. Az óvoda saját konyhával és tornateremmel is rendelkezik.

Nagydobronyban a szakmák oktatása az ukrainai oktatási törvényeknek, tanterveknek megfelelően történik. Nincs külön meghatározott óraszám a szakmák oktatására. Az egyes foglalkozásokat, a különböző témakörökhöz kapcsolódóan, kirándulások folyamán, a gyerekek előzetes tapasztalatai alapján és szerepjáték során ismerhetik meg a gyerekek.

Felmérésünket az egyik nagy csoportban végeztük, ahol 16 gyerek volt jelen a lekérdezés időpontjában. Ezen gyerekek szüleinek is feltettük kérdéseinket. A 7 megkérdezett óvoda közül a Nagydobronyi óvodások szülei voltak a legközlékenyebbek és legsegítőkészebbek, ugyanis mind a 16 szülő készségesen válaszolt kérdéseinkre.

3.3. Felmérés a Beregszászi 4.-es számú óvodában.

Jelenleg egy magyar és egy ukrán tannyelvű vegyes korosztályú csoporttal működik. A magyar csoportnak 30, az ukránnak 24 növendéke van. Mindkét csoportban egy dada és 4 óvónő dolgozik. A személyzethez két szakácsnő, ápolónő, zenenevelő, udvarmester és fűtő tartozik. Ők gondoskodnak a gyerekek ellátásáról, kényelméről, az óvoda rendben tartásáról.

A szakmák oktatása az óvodában játékos formában történik, mivel vegyes csoportról van szó, a foglalkozásokat igyekeznek úgy bemutatni, hogy minden korosztály számára érdekesek és érthetőek legyenek. Sok szakmát a gyerekek kirándulások során ismerhet meg a város különböző pontjain.

A magyar csoportba jelenleg 30 gyerek jár, de mivel vegyes csoportról van szó, 12 gyereket sikerült megkérdeznünk, ők voltak azok, akik betöltötték az 5. életévüket.

A gyerekek szülei számára kiküldtük az írásos kérdőíveket, melyek közül 11 vissza is érkezett, egy szülő nem válaszolt kérdéseinkre.

3.4. Felmérés a Gemzsei Wesley János Óvodában

Gemzse Magyarország területén Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található 930 fős kis község. (VARGA, 2017)

A szakmák oktatása az óvodában főként a gyerekek előzetes ismeretein alapszik. A gyermekek korábbi élményeit is felhasználják az oktatásban, pl.: a foglalkozás előtt ellátogatnak a boltba, az iskolába stb.

Egyes szakmák képviselőit meghívják óvodájukba, így pl. minden nyáron ellátogat hozzájuk a „rendőr bácsi” aki egy kis tájékoztatót tart a gyerekeknek munkájáról, feladatairól. A többi szakmával játékos formában ismerkednek meg. Az óvónők beöltöznek a különböző szakmák képviselőinek, a gyerek számára rövid párbeszédet készítenek, és együtt ismerkednek meg a szakmákkal. (MIKLOVICZ ÁGNES)

A Gemzsei óvoda nagy csoportjához 6 gyerek tartozik. A gyerekeket beszélgetés formájában kikérdeztük. (3.1. részben leírt kérdések alapján). A válaszokat táblázatba foglaltuk.

A Gemzsei óvoda nagy csoportjába csak roma gyerekek járnak. A felmérés 2017-ben készült, mivel az akkori nagy csoportos gyerekek mára már iskolások lettek, így szüleiket nem sikerült elérni. A Gemzsei óvodások szüleivel nem készítettünk felmérést.

3.5. Felmérés egy Debreceni óvodában

Az óvoda alapítási éve 1954. Alapítója és fenntartója 1995-ig a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem volt. 1995-ben vált önálló fenntartású intézménnyé, melynek alapítója és fenntartója az „Empátia az Óvodáskorú Gyermekéért” Alapítvány. (EMPÁTIA Ó.) Az óvoda nagy csoportjába 18 gyerek járt. A szakmák oktatása az előző két óvodáéhoz hasonlóan történik. A Magyarországi viszonylatnak megfelelően főképp a gyerekek előzetes tapasztalataira alapoznak a szakmák megismertetése során. A Gemzsei óvodával megegyező okok miatt, a Debreceni óvodában sem sikerült a szülőkkel felmérést készítenünk.

3.6. Felmérés a Tiszaszalkai és Vámosatyai óvodában.

A Tiszaszalkai Hétvezér Baptista Általános Iskola, Óvoda, és Alapfokú Művészeti Iskola, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében helyezkedik el, az ukrán-magyar határtól mindössze 20 km-re. Oktatását tekintve központi helyet foglal egy a határ menti falvakban, ugyanis több település iskolája és óvodája az intézmény fennhatósága alá tartozik, így a Vámosatyai óvoda is.

A magyarországi óvodákban a szakmát ismertetésére tantervben iktatott foglalkozások vannak. Nagy hangsúlyt fektetne a szakmák megismertetésére. A határ menti falvakban a gyerekeket igencsak foglalkoztatják a határvédelemmel kapcsolatos szakmák (katona, rendőr, vámos stb.), ezért olyan programokat indítottak, melynek keretein belül a nagy és középső csoportos gyerekek tájékoztatót kaphattak játékos formában, ezekről a szakmákról. Az óvodákba lehetőség szerint más szakmák képviselőit is meghívják, hogy a gyerekek személyesen is megismerhessék az egyes foglalkozásokat, maguk kérdezhessenek a vendégektől, ezáltal még inkább kibővítve ismereteiket a szakmákat illetően.

A Tiszaszalkai óvodában jelenleg 4 csoport működik, egy kis csoport, egy középső csoport és két nagy csoport. Munkánk során a nagy csoportos gyerekekkel végeztünk felmérést.

Az egyik csoportba 23 gyerek jár, a 23-ból 20 gyerek roma származású, a fennmaradó 3 gyerek pedig hátrányos helyzetű. Kérdéseinkre mind a 23 gyerek válaszolt. Az első csoportnál, a szülők elzárkóztak a válaszadástól, így nem sikerült a kérdőíveket kitölteni.

A második csoportba 18 gyerek jár, a lekérdezés időpontjában 8 gyerek volt jelen, közülük 3 nem volt hajlandó válaszolni kérdéseinkre, így 5 gyerek válaszait jegyezhetjük fel. A megkérdezett 5 gyerek szüleinek eljuttattuk a kérdőíveket, akik készségesen kitöltötték azokat.

A Vámosatyai óvodában jelenleg 3 csoport működik, ezek közül egy kis csoport, egy középső csoport és egy nagy csoport. Felmérésünk során 12 gyereket kérdeztünk meg. A 12 gyerekből kettő roma származású, és egy gyerek nevelő szülőknél él. A megkérdezett 12 szülőből 9 válaszolt kérdéseinkre.

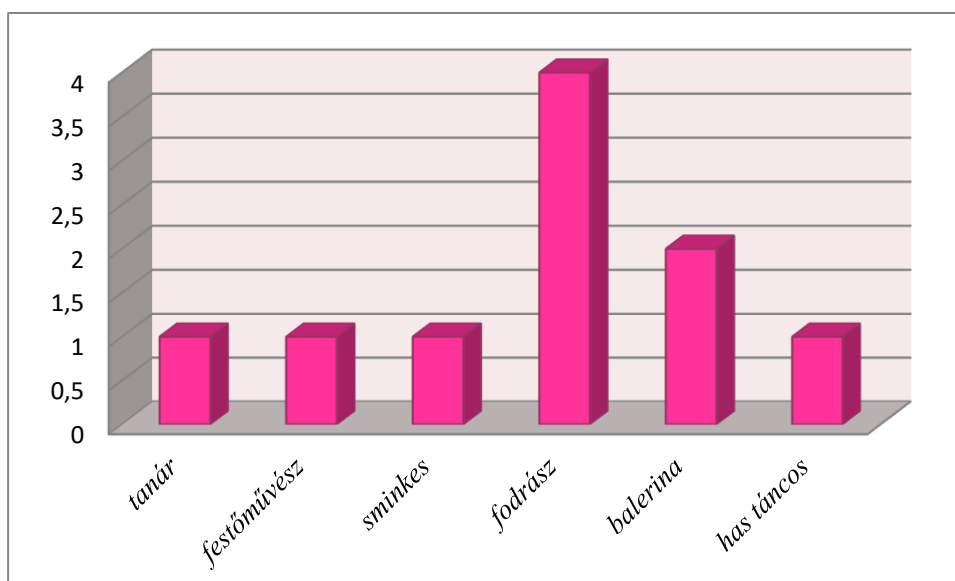
IV. EREDMÉNYEK

4.1. A Salánki óvoda

A Salánki óvodában 2 alkalommal végeztünk felmérést, 2017-ben és 2018-ban. Munkánk során 3 különböző csoporttal dolgoztunk. Első alkalommal a „Maci” csoportba járó gyerekeknek tettük fel kérdéseinket. 22 gyerektől kérdeztük meg mi szeretne lenni, ha nagy lesz. A csoportban a lányok és fiúk eloszlása 9-13 volt. Mind a lányok mind pedig a fiúk 6-6 szakmát neveztek meg. A 22-ből 10 gyerek választott olyan szakmát, mint amivel a szülei is foglalkoznak. Egy kisgyerek nem tudta mi szeretne lenni. Gyakori volt, hogy a gyerekek nem voltak tisztába azzal, hogy mivel foglalkoznak a szülei, de olyan eset is volt, hogy a gyerek füllentett a szülő foglalkozásáról pl.: „anyukám a klinikán dolgozik évek óta”, de a gyermek édesanyja soha nem dolgozott a rendelőben. (1. táblázat)

1. diagram

A kislányok által választott szakmák eloszlása Salánkon 2017

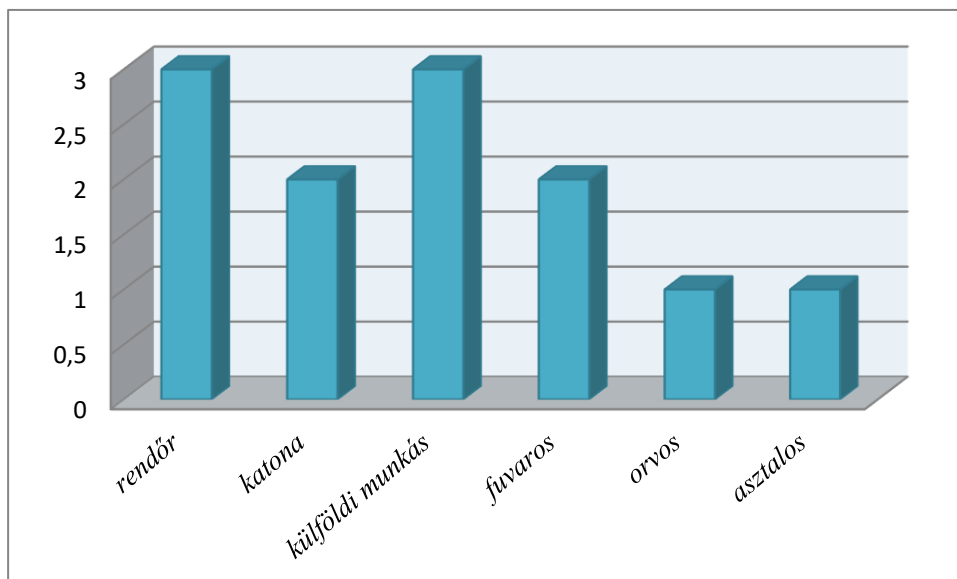

Az 1.-es diagram alapján elmondhatjuk, hogy a Salánki óvoda nagycsoportjának kislányai körében a fodrász szakma volt a legnépszerűbb. A gyerekek válaszaikat azzal indokolták, hogy az egyik csoporttársuk édesanyja is az, és mert szép hajukat fognak készíteni, illetve az egyik kislány azért ezt választotta, mert az édesanyja is fodrász. A második legnépszerűbb szakma a balerina volt, ezt 2 kislány választotta jövőbeli szakmájának. A tanári, festőművészi, has táncosi és sminkes szakmákat egy-egy kislány választotta, választásaik mögött a motiváció az adott foglalkozás szeretete volt.

2. diagram

A kislányok által választott szakmák eloszlása Salánkon 2017

A 2. diagram alapján a kislányok által legjobban kedvelt szakma a rendőr és külföldi munka (betongyár Magyarországon). A 12 kislány közül 8 választotta azért a szakmát, mert az apukája is az. Ez az arány sokkal nagyobb, mint a fiúk körében. A többi kislány válaszait azzal indokolta, hogy vagy szereti a szakmát, vagy pedig sok pénzt lehet vele keresni.

A 2018-as felmérés során két csoportot kérdeztünk meg, a „Nyuszi”-t és a „Pillangó”-t.

A „Nyuszi” csoportba 21 gyerek jár, ebből a felmérés időpontjában 14 gyerek volt jelen. A megkérdezett gyerekek közül 3 kislány és 11 kislány. (2. és 3. táblázat)

A három kislány 3 különböző szakmát jelölt meg, egy kislány választott az édesanyja foglalkozásával megegyező szakmát. A lányok által megnevezett foglalkozások a következők voltak: boltos, óvónő, és tánctanár. Egy kislány válaszát azzal indokolta, hogy azért szeretne óvónő lenni, mert olyan jó és aranyos szeretne lenni, mint én. A harmadik kislány pedig azért szeretne tánctanár lenni „mert tud táncot tanítani”.

A kislányok válaszai igencsak változatosak voltak, 11 gyerek 9féle foglalkozást nevezett meg, az egyetlen foglalkozás, ami többször is elhangzott a katona volt. A tizenegy kislányból 4 választotta azért a szakmát, mert vagy az édesapjának vagy a testvérének az a foglalkozása. A többiek válaszait azzal indokolták, hogy szeretik az adott tevékenységet, vagy éppen sok pénzt lehet vele keresni.

A „Pillangó” csoportba szintén 21 gyerek jár, ebből 9 gyerek válaszolt kérdéseinkre. A 9 gyerekből 2 roma származású. A felmérés során 3 kislányt és 6 kislányt kérdeztünk meg.

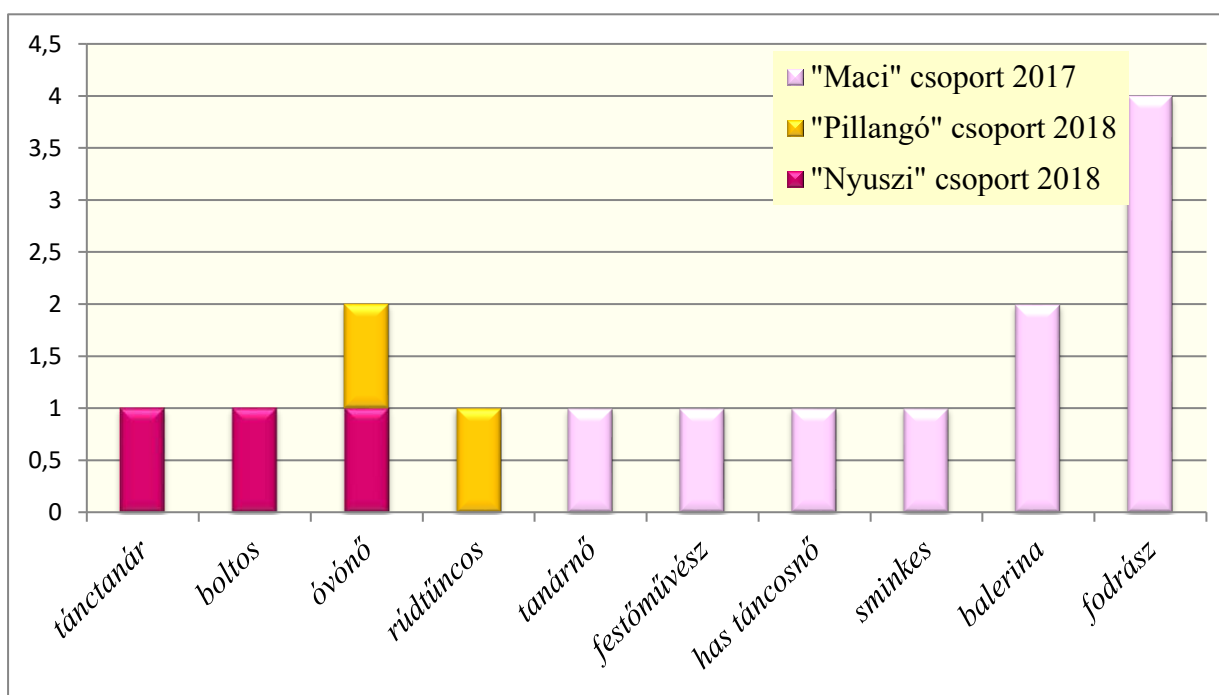
A három kislány 3 különféle választ adott, felmérésünk során az egyik legmeglepőbb választ is itt kaptuk, az egyik kislány rúdtáncos szeretne lenni, azért mert azok szépek és csinosak. Egy kislány óvónő szeretne lenni és egy csak játszani szeretne, ha felnőtt Magyarországon, mert akkor az apukájával lehetne.

A megkérdezett 6 kislány 5féle foglalkozást nevezett meg, egy foglalkozás szerepelt kétszer, a külföldi munkás.

Összesítés képen Salánkon 45 gyerekekkel végeztünk felmérést, a nemek közötti megoszlást tekintve 15 kislányt és 30 kislányt kérdeztünk meg.

3. diagram

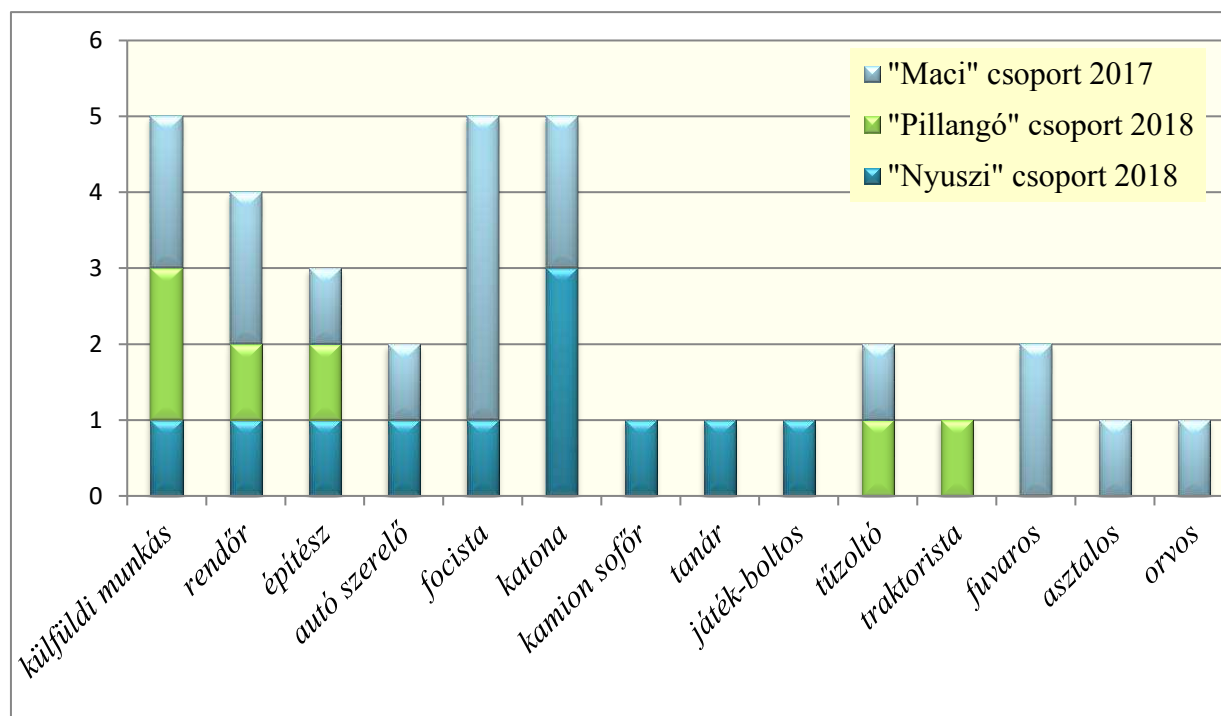
A kislányok által választott szakmák összesítése Salánkon

A 3. diagram alapján elmondhatjuk, hogy a salánki kislányok válaszai változatosak. 15 gyerek 10féle foglalkozást nevezett meg. A csoportok közötti átfedés kicsi, csak egy foglalkozás van, ami két csoportban is elhangzott ez az óvónői szakma. Összesítésben a fodrász szakma bizonyult legnépszerűbbnek a salánki kislányok körében, 4 alkalommal neveztek meg. A táncos kapcsolatos foglalkozások is igen népszerűek voltak, összesítésben 5 kislány szeretne a későbbiekben a táncnak egy fajtájával foglalkozni. A 15 gyerekből mindössze 4 indokolta a választását, hogy azért szeretne az adott szakmában elhelyezkedni, mert valamelyik hozzátartozójának is az a foglalkozása.

4. diagram

A kisfiúk által választott szakmák összesítése Salánkon

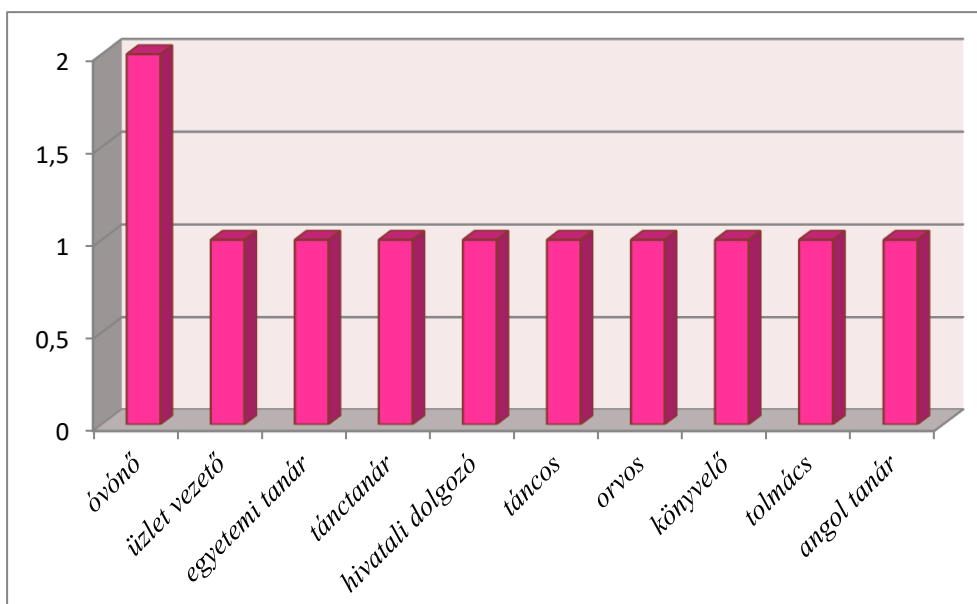
A 4. diagram alapján láthatjuk, hogy a salánki kisfiúk válaszaik változatosak voltak, 30 kisfiú 14 szakmát nevezett meg. Körülbelül a legnépszerűbb foglalkozások a focista, katona, és a külföldi munkás, ugyanis ezeket 5-5 gyerek nevezte meg. A következő szakma a rendőr, 30 gyerekből 4 szeretne ezzel foglalkozni, ha felnő. Ezt követi az építész szakma – 3 gyerek, majd pedig az autószerelő, tűzoltó, és fuvaros 2-2 gyerek. A lányok esetétől eltérően a fiúknál azt tapasztalhattuk, hogy vannak olyan foglalkozások, melyek mindhárom csoportban elhangzottak, ezek az építész, rendőr és külföldi munkás. A kisfiúknak a fele (30 gyerekből 15), azért szeretné az adott szakmát végezni, mert valamelyik családtagjának is az a szakmája.

4.2. Szülők által választott szakmák a Salánki óvodában

A felmérés során megkérdezett 45 salánki szülő közül 35 válaszolt kérdéseinkre. Ennek oka, hogy sok szülő külföldön tartózkodik, és nem tudtuk elérni őket, vagy többszöri megkeresés után sem válaszoltak üzeneteinkre. A megkérdezett 35 szülő közül többen is voltak, akik két szakmát is megjelöltek gyermekük számára. Előfordult olyan válasz is, hogy „még nem döntöttük el mi legyen belőle”. A megkérdezettek közül 11 kislánys szülő, és 24 kisfiús szülő választát dolgoztuk fel. (11., 12. és 13. táblázat)

5. diagram

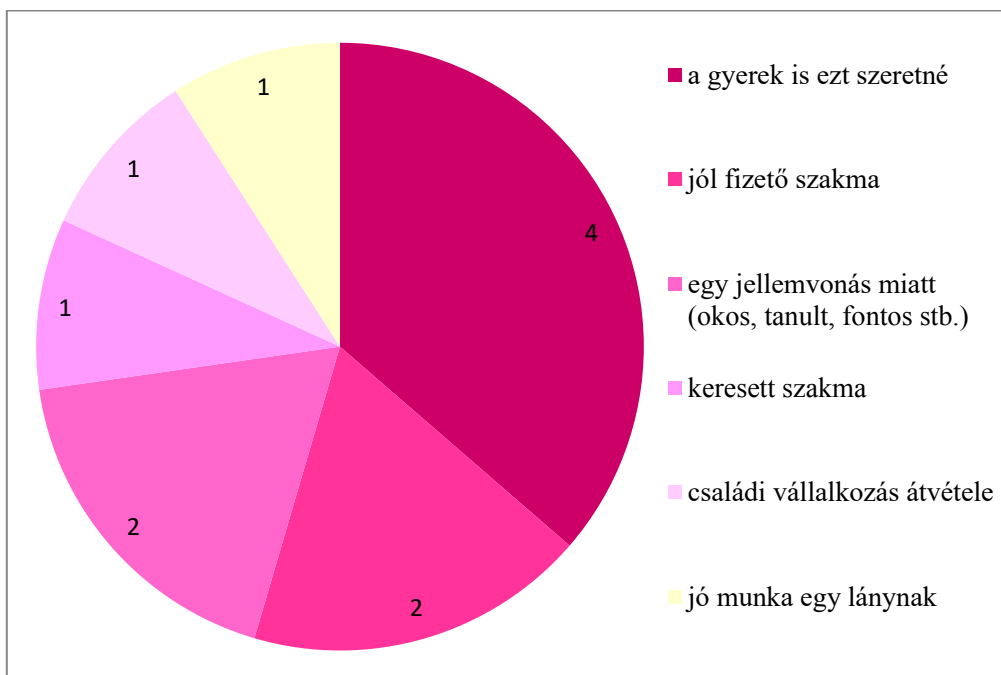
A kislányos szülők által választott szakmák eloszlása Salánkon

Az 5. diagram adatai alapján láthatjuk, hogy a 11 kislányos szülő 10féle foglalkozást nevezett meg. Egyetlen egy foglalkozás volt, amit 2 szülő is megnevezett ez az óvónői szakma. A pedagógiai szakmák közül többet is megneveztek, összesítésképpen 5 szülő szán pedagógiai pályát gyermekének. Érdekes a szülők választásai mögött a motiváció. A szülők választásait csoportosítottuk.

6. diagram

A kislányos szülők választásai mögötti motiváció Salánkon

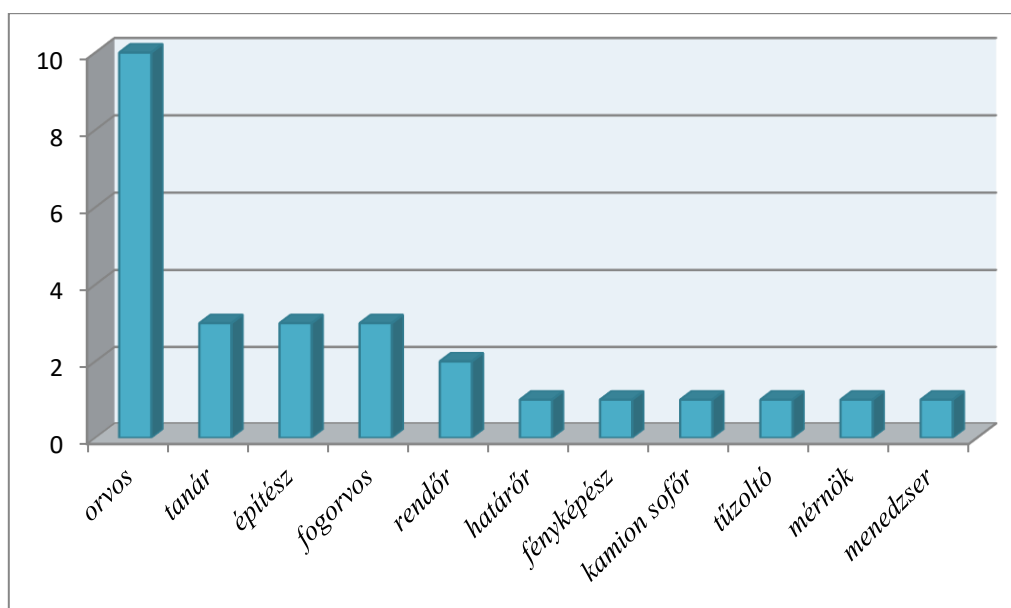

A 6. diagramból jól láthatjuk, hogy a szülők elsősorban azért választották gyermekük számára az adott szakmát, mert véleményük szerint gyermekük is azt szeretné, ez viszont nem minden esetben igaz, ha a gyerekek és a szülők válaszait össze vetjük. A második helyen a jól fizető szakma áll, a szülők szeretnék, ha gyermekük jövője biztosítva lenne és biztos megélhetési forrásuk lenne.

Arra a kérdésre, hogy támogatnák-e ha gyermekük más szakmát választana, a válaszok eléggé egybehangzó igenek voltak, de az indoklásnál már kitűntek a különbségek, ugyanis, sok szülő csak bizonyos feltételekhez kötve támogatná gyermekét. A 11 szülőből 6 feltétel nélkül támogatná gyermeke választását, 3 szülő támogatná, ha jó látná, vagy egyéb feltételek mellett. Illetve 2 szülő válaszolt azt, hogy nem támogatná egyik eset, mikor a kislány rúdtáncos szeretett volna lenni, a másik esetben pedig a szülő azzal indokolta, hogy nem szeretné, ha külföldön dolgozna gyermeke.

7. diagram

A kisfiúk szülők által választott szakmák eloszlása Salánkon

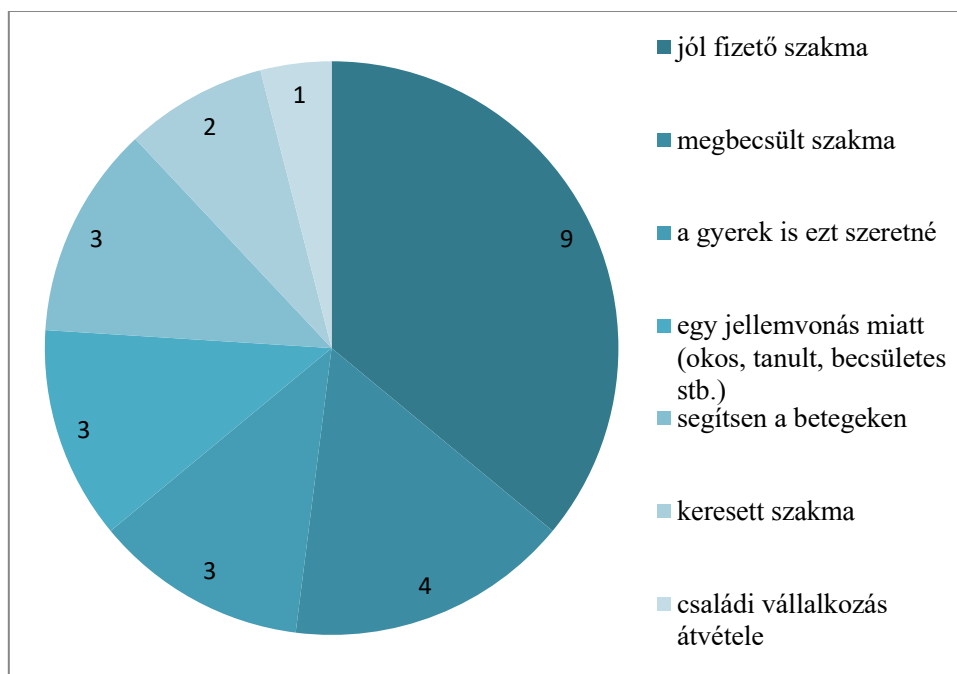

A 7. diagram alapján elmondhatjuk, hogy a megkérdezett 24 kisfiús szülő körében az orvos bizonyult a legnépszerűbb szakmának. Ezt követte a tanári, építési és fogorvosi szakma melyeket 3-3 szülő választott, a rendőr szakmát 2 szülő szánja gyermekének. Míg a határőri, fényképészi, kamion sofőri, tűzoltói, mérnöki és menedzseri szakmákat 1-1 szülő gondolta megfelelő foglalkozásnak kisfia számára. Több szülő is volt, aki nem csak 1 lehetséges szakmát nevezett meg. A kislányos szülők válaszaihoz hasonlóan a motivációjuk változatos volt. A válaszokat kategóriákra osztottuk, mint például azokat a válaszokat, melyeket egy-egy

jellemvonáshoz kötöttek („azért mert szeretném, ha tanult ember lenne”, „szükség van becsületes és igazságos emberekre” stb.) egy csoportba szedtük. Ezekből diagramot készítettünk.

8. diagram

A kislányos szülők válaszaik mögötti motiváció Salánkon

A 8. diagramból kitűnik, hogy a 24 szülő közül, 9 indokolta azzal választását, hogy jól fizető szakmának gondolja az adott foglalkozást. Négy szülő szerint fontos és megbecsült szakma lenne az, amit kiválasztott gyermekének. Mindössze 3 szülő mondta azt, hogy azért szeretné, hogy gyermeke az adott területen helyezkedjen el, mert tudja, hogy gyermeke is azt szeretné. Szinté 3-3 szülő szerint egy adott jellemvonás, vagy a betegekben való segítség miatt kellene kisfiának azt általa választott foglalkozást végeznie.

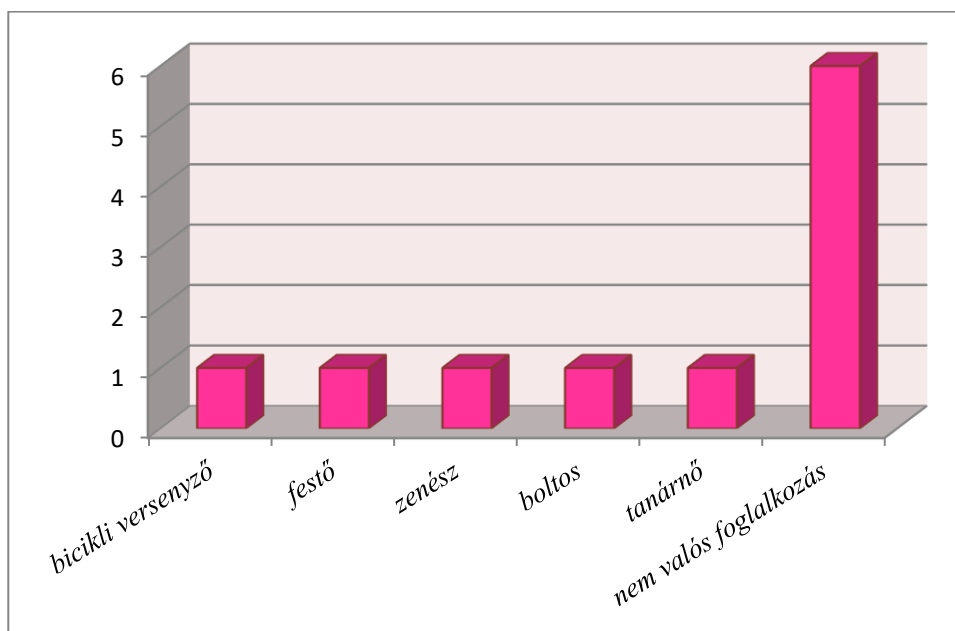
A kislányos szülőkkel ellentétben nagy arányban voltak azok a szülők, akik feltétel nélkül támogatnák gyermekük választását, 24 szülőből 14 szülő. Hat szülő kötné bizonyos feltételekhez támogatását és 3 szülő mondott egyértelmű nemet gyermeke választására. Ennek oka, hogy nem szeretnék, ha gyerekük katonai szolgálatot teljesítene, vagy ne végezzen nehéz kétkézi munkát.

4.3. A Nagydobronyi óvoda

A Nagydobronyi óvodában 2018-ban végeztünk felmérést, melynek során 16 gyerektől kérdeztük meg a nagy kérdést „Mi leszel, ha nagy leszel?”. A gyerek megoszlása az óvodában 11 lány és 5 fiú. A lányok 9 különféle választ adtak, de ezek között akadtak olyan válaszok is, melyek nem takarnak valós foglalkozásokat, pl. boszorkány, királynő, rolleres stb. Így valós foglalkozások közül 5 félért jelölték meg a kislányok és 4-et a fiúk. (4. táblázat)

9. diagram

A kislányok által választott szakmák eloszlása Nagydobronyban

A 9. diagram alapján elmondhatjuk, hogy a gyerek válaszai a Nagydobronyi óvodában változatosak voltak. A felmérés során megkérdezett 7 óvodából, csak a Nagydobronyi óvodában adtak olyan válaszokat a gyerekek, melyek valamely kitalált foglalkozáshoz kapcsolódnak, a már fent említett boszorkány, királynő, és rollerese „szakmák” voltak ezek. A megkérdezett 11 kislány közül, mindössze 1 indokolta azzal választását, hogy édesapja is ott dolgozik, ezért ő is ott szeretne, de mint később kiderül az említett szülő nem is dolgozik a kislány által megnevezett helyen. A többiek azzal indokolták válaszaikat, hogy sok pénzt lehet vele keresni, vagy szeretik némely esetben „tudják” az adott szakmát.

A Nagydobronyi kislányok 4 féle foglalkozást nevettek meg. Az 5 gyerek közül kettő választotta a rendőr szakmát. Egy-egy kislány szeretne szerelő, tűzoltó, és „dolgozó” lenni. A megkérdezett 5 kislány közül egy gyerek sem szeretne valamely családtagja szakmájával foglalkozni.

4.4. Szülők által választott szakmák a Nagydobronyi óvodában

A felmérés során megkérdezett 16 szülőből, 16 válaszolt kérdéseinkre. A munkába bevont óvodák között egyedüli esetként. A szülők megoszlása így teljesen megegyezik a csoport nemek közötti megoszlásával is, vagyis 11 kislányos szülő és 5 kislányos szülővel dolgoztunk együtt.

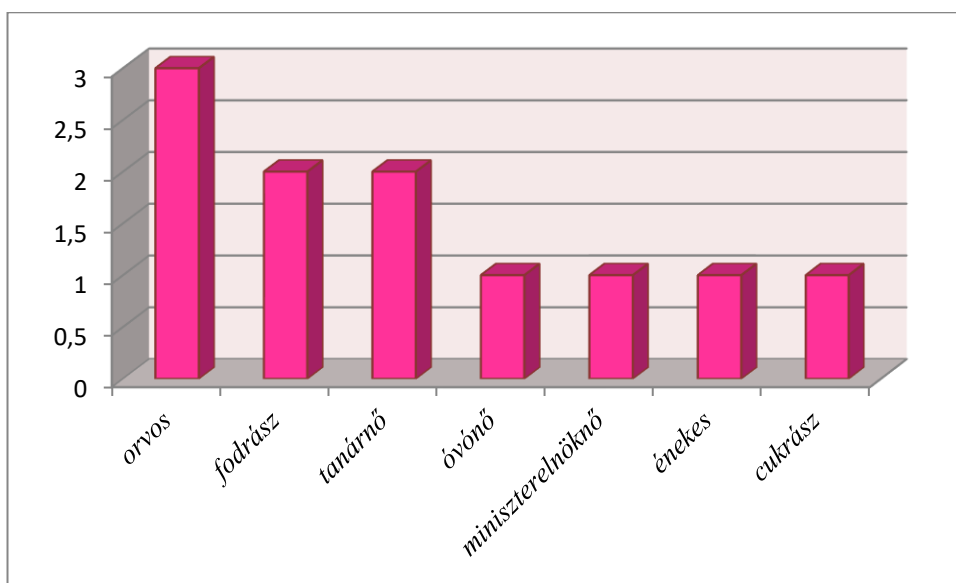
A kislányos szülők körében a tűzoltói szakma volt a legnépszerűbb, 3 szülő választotta ezt az 5-ből, a egy szülő szeretné, ha fia orvos vagy mérnök lenne, és egy szülőnek még nincs elképzelése róla, milyen területen is tudná gyermekét elképzelni. A megkérdezett kislányos szülők

közül kettő nem indokolta meg választát, egy szülő szerint a gyermeke is azt a foglalkozást szeretné. Illetve van, aki úgy gondolja az általa választott szakma által sok bajbajutott családon tud majd gyermeke segíteni, és van, aki szerint gyermeke „hajlamosabb a reál tantárgyak felé” (bár a gyerek még nem jár iskolába).

A kislányok által választott szakmákat a szülők egyhangúan támogatnák, a Salánki óvodától eltérően, semmi feltételt nem szabtak támogatásuknak, a szülők elmondásuk szerint, azt szeretnék, ha gyermekük boldog lenne és örömmel végezné munkáját, bármi legyen is az. (14. táblázat)

10. diagram

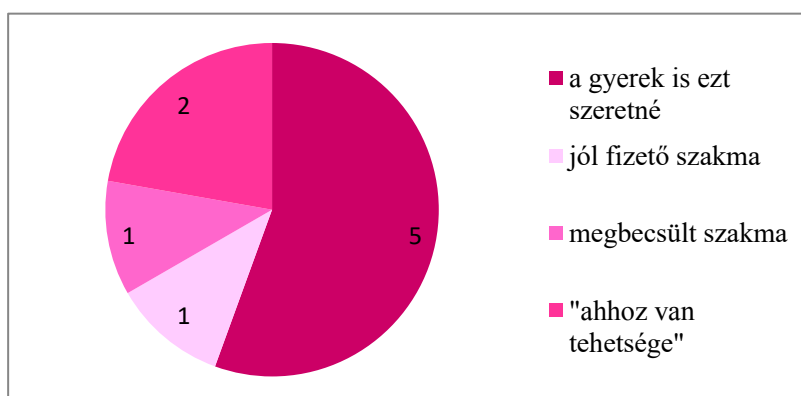
A kislányos szülők által választott szakmák eloszlása Nagydobronyban

A 10. diagramról láthatjuk, hogy a 11 kislányos szülő 7 féle foglalkozást nevezett meg. Ezek közül az orvosi szakma bizonyult legnépszerűbbnek. 2-2 szülő említette a fodrász és a tanár szakmát, és 1-1 szülő az óvónői, énekesi és cukrászi foglalkozásokat.

11. diagram

A kislányos szülők válaszaik mögötti motiváció Nagydobronyban

A 11. diagram szerint a kislányos szülők főképp azzal indokolták válaszaikat, hogy tudják gyermekük is az adott szakmában szeretne majd elhelyezkedni. Ez nem minden esetben volt igaz, néhol a gyerekek más foglalkozást neveztek meg. 2 szülő mondta, hogy véleménye szerint gyermekének a megnevezett foglalkozáshoz van tehetsége, hajlama. Egy szülő szánta gyermekének azt a foglalkozást, hogy „Magyarország első miniszterelnöknője legyen”, választát azzal indokolta, hogy a gyermek nővére lesz a külügyminiszter.

A felmérés során megkérdezett kislányos szülők 8 támogatná feltétel nélkül gyermeke választását, 2 szülő egyértelműen nem támogatná, ez az az esetek mikor a gyerek királynő és boszorkány szeretne lenni. Egy szülő elmondása szerint támogatná gyermekét abban, hogy királynő legyen „ha sikerül neki...”.

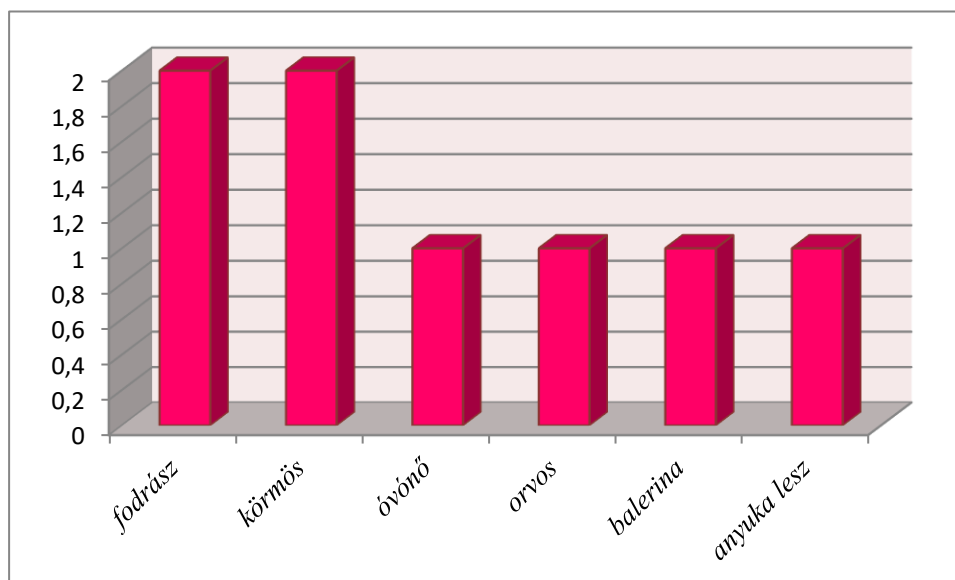
4.5. A Beregszászi 4-es számú óvoda

A Beregszászi 4-es számú óvodában felmérésünket 2018-ban végeztük. Az óvodában vegyes csoport működik, ahová 30 gyerek jár, ebből a lekérdezés időpontjában 12 gyerek volt, aki már betöltötte az 5. életévét. A lányok és fiúk aránya 9-3 volt.

A megkérdezett 12 gyerek 8 féle foglalkozást nevezett meg, egy gyerek nem tudta még, hogy mi szeretne majd lenni, egy kisgyerek pedig csak játszani szeretne, ha felnő. (5. táblázat)

12. diagram

A kislányok által választott szakmák eloszlása Beregszászban

A 12. diagram alapján láthatjuk, hogy a Beregszászi óvoda kislányai között a legnépszerűbb szakmák a fodrász és a körmös. Egy-egy gyerek szeretne óvónő, orvos és balerina lenni a cirkuszban. Illetve egy kislány szeretne anyuka lenni, ha felnő. A megkérdezett 9 kislány

közül mindössze egy kislány választotta azért az adott foglalkozást, mert édesanyjának is az a foglalkozása. A többiek az adott tevékenység szeretetével indokolták meg válaszaikat. Egy kislány azért szeretne orvos lenni „hogy meggyógyítsa az emberek életét”.

A csoportban 3 kisfiút sikerült megkérdeznünk. A három gyerek két féle foglalkozást nevezett meg, és egyikőjük még nem tudja, mi szeretne lenni. A fiúk által megnevezett foglalkozások a fuvaros és a tűzoltó volt. Az kettőből 1 gyerek azzal indokolta választását, hogy az édesapja is az, a másik gyerek pedig amiatt szeretne tűzoltó lenni, mert azok jó emberek.

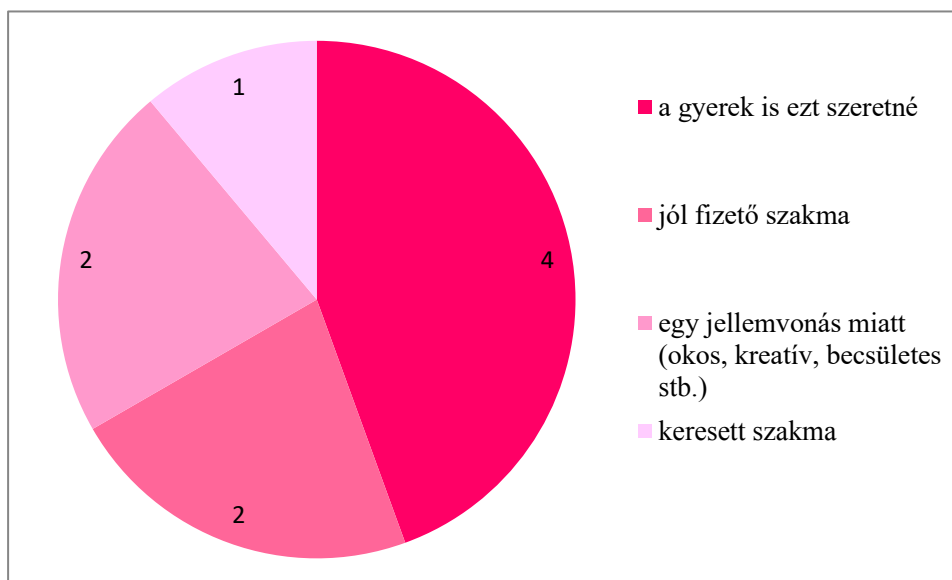
4.6. A szülők által választott szakmák Beregszászban

Munkánk során 12 szülőt kérdeztünk meg, ezek közül egy nem adott választ kérdéseinkre. A megkérdezett szülők közül 9 kislányos szülő és 2 kisfiús szülő. (15. táblázat)

A 9 kislányos szülő 8 féle foglalkozást nevezett meg, és egy szülő még nem tudja milyen szakma is lenne megfelelő kislányának. A megnevezett foglalkozások a következők voltak: orvos, rendőr, tanárnő, rendezvényszervező, vegyészmérnök, fotós, szépségszalon tulajdonos, fogorvos. A szülők válaszaik mögötti motiváció változó volt, viszont a többi óvodáéhoz hasonló.

13. diagram

A kislányos szülők válaszaik mögötti motiváció Beregszászban

A 13. diagram szerint a kislányos szülők többsége úgy gondolta, hogy gyereke is adott szakmát szeretné végezni, 2-2 szülő szerint az általa választott szakma jó megélhetési forrás, vagy épp gyermekében felfedezni vélni a szakmához szükséges jellemvonásokat, 1 szülő szerint nagyon keresett szakma az általa megnevezett foglalkozás, ezért kellene gyermekének azzal foglalkoznia.

Kérdésünkre, hogy támogatná-e, ha gyereke másképp döntene, a kislányos szülők egyhangúan azt felelték, hogy igen. Válaszaik indoklásából azonban kitűnik, hogy 3 szülő, csak bizonyos feltételekhez kötve támogatná gyermekét.

A felmérés során 2 kislány szülőtől kaptunk válaszokat, ezek közül az egyik orvosi, míg a másik rendőri pályát szán gyermekének. Egyik szülő azt mondta, azért szeretné, hogy gyereke orvos legyen, mert maga a gyerek is ezt szeretné, ez azonban nem bizonyult igaznak. A másik szülő szerint az általa megnevezett szakma jó megélhetési forrás lenne gyereke számára.

A megkérdezett mindkét kislány szülő támogatná gyermeke döntését, de egyikőjük még hozzá tette, szeretné, ha az adott foglalkozás mellett más szakmája is lenne, és tanult ember lenne belőle.

4.7. A Gemzsei óvoda

A Gemzsei óvodába felmérésünket 2017-ben végeztük. Az oda járó gyerekek válaszai igen változatosak voltak. A 6 gyerekből, mind a 6 más-más választ adott. A szülők foglalkozásai azonban igen csak egyhangúak. Minden esetben a szülők vagy munkanélküliek, vagy közmunkások. Ennek ellenére egy gyerek sem mondta azt, hogy nem szeretne sehol dolgozni, mindenkinek volt valamilyen elképzelése a jövőbeni foglalkozását illetően. A kislányok által megnevezett szakmák a következők voltak: műkőrmös, óvónő, és fodrász. A kislányok körében pedig: autószerelő, énekes és rendőr. (6. táblázat)

4.8. A Tizzaszalkai óvoda.

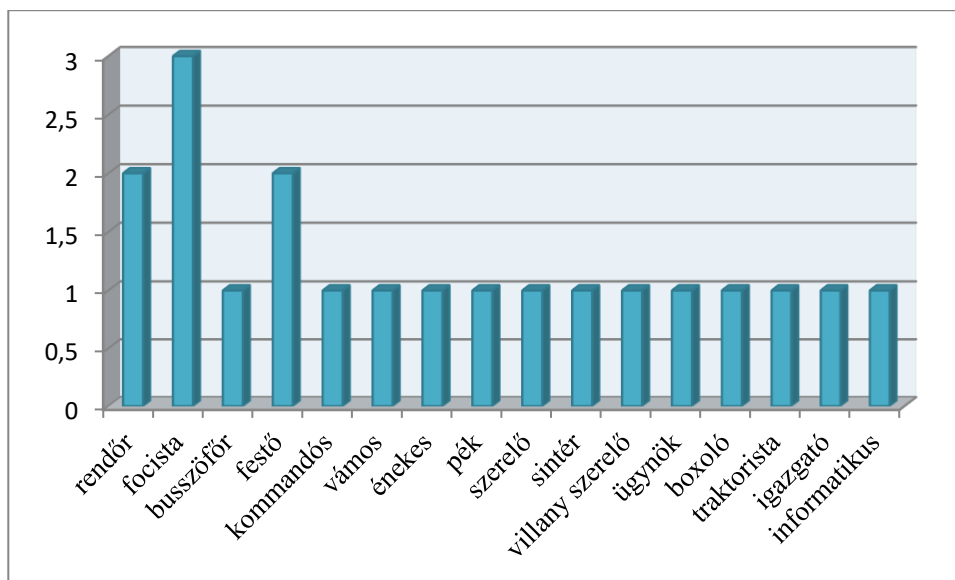
Tizzaszalkán 2018-ban végeztünk felmérést, minek alkalmával 28 gyereket kérdeztünk meg. A gyerekek két külön csoportba járnak. Az egyik csoportból 23, míg a másiktól 5 gyereket sikerült megkérdezni, 20 kislányt és 8 kislányt. A gyerek válaszai nagyon változatosak voltak. A 20 kislány összesen 16 féle foglalkozást nevezett meg, a 8 lány pedig 7 féle foglalkozást.

A kislányok körében a legnépszerűbb foglalkozásnak, a bolti eladó bizonyult, ezt két kislány választotta, ezen kívül elhangzottak még olyan válaszok, hogy: rendőr, fodrász, énekes, szakács, könyvelő, tanárnő. A 8 kislányból 3 szeretne olyan szakmában elhelyezkedni, ahol valamelyik családtagja is dolgozik. A többi gyerek az adott szakma szeretetével indokolta választását, egy kislány például azért szeretne bolti eladó lenni „mert ott sok édesség van, és mindent megkóstolhatnám”. A Tizzaszalkai óvoda esetében a szülők túlnyomó többsége közmunkás. Azonban örömmel ad okot, hogy egy gyerek sem szeretne a későbbiekben szülei nyomdokaiba lépni ezen a téren.

Felmérésünk során megfigyelhettük, hogy a Magyarországi falusi gyerekek széleskörűbe ismeretekkel rendelkeznek a szakmákat illetően, mint Kárpátaljai társaik. Ezt jól tükrözi, hogy a megkérdezett 20 kisfiú 16 fféle szakmát nevezett meg. (7. és 8. táblázat)

14. diagram

A kisfiúk által választott szakmák eloszlása Tizzaszalkán

A 14. diagramból kitűnik, hogy a Tizzaszalkai kisfiúk körében a legnépszerűbb foglalkozás a focista, ezt követi a rendőri és festői szakma. A többi fent látható szakmát 1-1 gyerek választotta. A 20 kisfiúból csak kettő szeretne valamelyik családtagja szakmájával foglalkozni. Válaszaik mögötti motiváció az adott tevékenység szeretete volt, de akadt olyan is, hogy egy kisfiú azért szeretne vámos lenni „mert szeretem megnézegetni, hogy mi van az emberek táskájában”.

4.9. A szülők által választott szakmák Tizzaszalkán

Munkánk során két csoporttal dolgoztunk Tizzaszalkán. Ezek közül az egyik csoportba 20 roma gyerek jár, a fennmaradó 3 pedig hátrányos helyzetű. Akadnak írástudatlan szülők is a csoportban, illetve agresszív szülők is. Így az óvónő külön kérésére ebben a csoportban a szülőknek nem tettünk fel kérdéseket, a későbbi problémák elkerülése miatt.

A másik csoportban 5 gyereket kérdeztünk meg, akik szülei is örömmel válaszoltak kérdéseinkre. Két kislányos és három kisfiús szülőt. A kislányok számára a könyvelői és pedagógusi szakmát szánták a szülők. Válaszaikat azzal magyarázták, mert a gyerek rendelkezik az adott szakmához szükséges tulajdonságokkal. Minkét szülő feltétel nélkül támogatná gyermeke választását, egyikőjük így vélekedett „hiszem, hogy Isten eleve elrendelte számára, hogy mit kell csinálnia az életben...”

A kisleányok által megnevezett szakmák: agrár-mérnök, gazdálkodó, informatikus vagy mérnöki pálya. A háromból kettő szerint gyermekét is nagyon érdekli az adott szakma, és egy szülő azért szeretné gazdálkodóként látni gyermekét, hogy átvegye a családi vállalkozást.

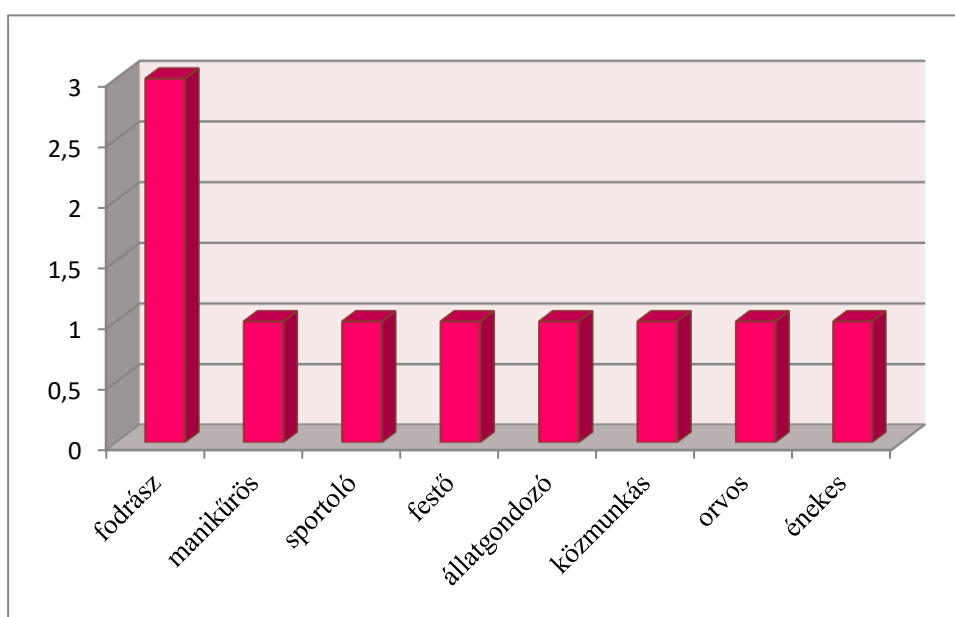
Mindhárom szülő támogatná gyermeke választását, egy szülő kötné azt bizonyos feltételekhez. (16. táblázat)

4.10. A Vámosatyai óvoda

A Vámosatyai óvodában 12 gyereket kérdeztünk meg. Ezek közül 8 kisleányt és 4 kisleányt. A gyerekek válaszai változatosak voltak, több esetben is nem csak 1 szakmát neveztek meg. A 8 kisleány 8 féle foglalkozást említett, míg a 4 kisleány 5 féle foglalkozást. Egyedüli esetként a 7 óvoda közül, csak itt fordult elő, hogy több szakmát neveztek meg a gyerekek, mint ahány gyereket megkérdeztünk. (9. táblázat)

15. diagram

A kisleányok által választott szakmák eloszlása Vámosatyában

A Vámosatyai kisleányok között a legnépszerűbb szakma a fodrász volt. Emellett volt, aki sportoló, festő, állatgondozó, orvos, énekes és manikűrös szeretne lenni. Egy kisleány közmunkás szeretne lenni, választását azzal indokolta „anya is csak járkal az úton”. A 8 kisleányból 3 szeretne olyan területen elhelyezkedni ahol valamelyik hozzátartozója is dolgozik.

A kisleányok 5 féle foglalkozást neveztek meg, mivel egy kisleány két szakmát is említett. Ezek a foglalkozások a következők voltak: traktorista, focista, gátőr, mentős és rendőr. A négyből 3 gyerek szeretne olyan szakmával foglalkozni, amivel valamely hozzátartozója is foglalkozik. A negyedik gyerek nevelő szülőknél él, ő választását azzal indokolta „azért szeretnék rendőr lenni, mert a testvérem bűnöző akar lenni, és el akarom kapni, hogy ne lopjon”.

4.11. A szülők által választott szakmák Vámosatyában

A 12 szülőből, 9-et sikerült megkérdeznünk. Ebből 6 kislányos szülő és 3 kislányos szülő.

A kislányos szülők 5 féle foglalkozást neveztek meg, két szülő szeretné, ha kislánya jogász lenne, két szülő orvosi pályát szán gyermekének (orvos és sebész), egy szülő a fodrász, és egy a sportolói hivatást választotta. Legtöbb esetben a szülők gyermekük egy bizonyos képességére hivatkoztak, mikor szakmát választottak, de volt, aki a biztos megélhetés miatt szeretné az adott szakmát gyermekének.

A 6 kislányos szülő közül mindegyik feltétel nélkül támogatná gyermekét választásában.

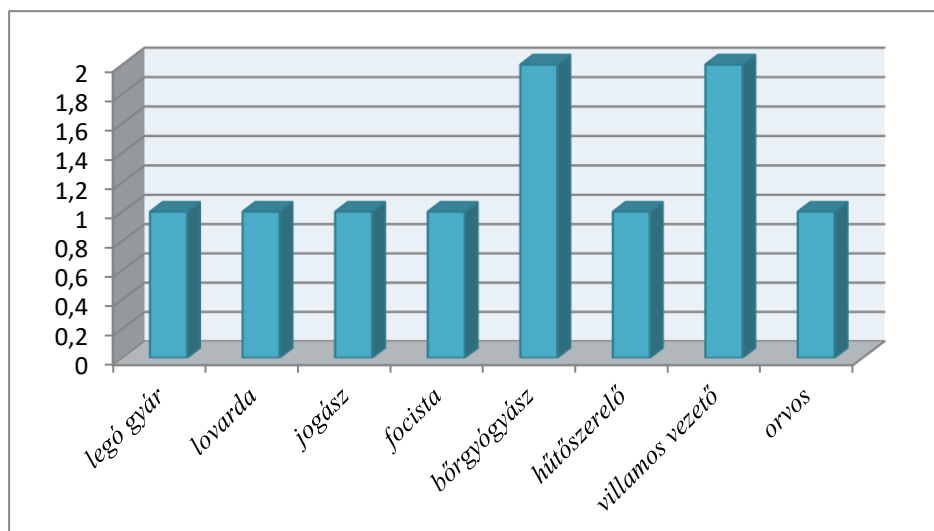
A három kislányos szülő közül kettő (a gyerekek ikrek) azt válaszolta, hogy gyermekeik szabadon dönthetnek szakmájukat illetően, és minden döntésben támogatni fogják őket. A harmadik szülő a mentős szakmát szánta csemetéjének, ugyanis elmondása szerint, tudja, hogy gyermeke is az szeretne lenni és szeretné, ha a nyomdokaiba lépne. (17. táblázat)

4.12. A Debreceni óvoda

A megkérdezett 3 óvoda közül itt a leg sokszínűbb a gyerekek válasza. 17 gyerek 15 féle szakmát választott. 5 gyerek 2 választ is megadott mely az előző két óvoda esetében egyszer sem fordult elő. A szülők foglalkozásai is sokszínűbbek, mint a falusi gyerekek szüleié. Ennek magyarázata, hogy a városon élők számára sokkal jobb lehetőségek vannak biztosítva. A városi körülmények lehetővé teszik, hogy sokféle szakmával találkozzanak, akár csak az utcán is. Szüleikkel ellátogathatnak, színházba, múzeumba, moziba és különböző érdekes helyekre.

16. diagram

A kislányok által választott szakmák eloszlása Debrecenben

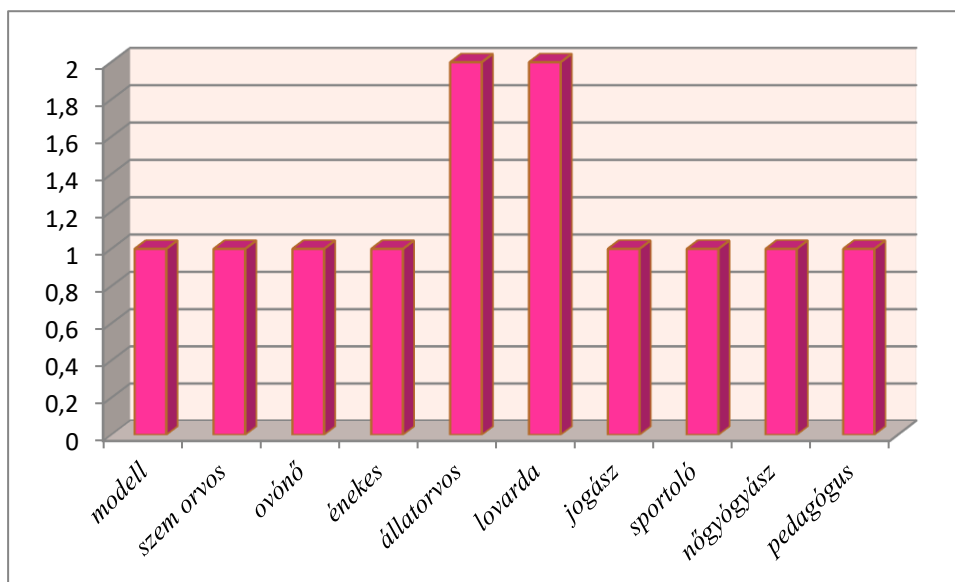
A 16. diagram alapján elmondhatjuk, hogy a bőrgyógyász és a villamos vezető a legnépszerűbb a kislányok körében. A gyerekek fele választotta azt a szakmát, amit az édesapja is végez. Mások

otthon hallottak a szakma szépségeiről és azért ezt választották, vagy épp azért, mert számukra igen tetszetős az adott szakma. (10. táblázat)

A 10 kislány között elhangzott válaszok 10 fféle szakmát foglaltak magukba, de voltak olyan esetek ahol 1-1 kislány második foglalkozásként csoporttársáéval megegyező választ adott.

17. diagram

A kislányok által választott szakmák eloszlása Debrecenben

A 4. diagram tükrében, a kislányok által leginkább kedvelt foglalkozás az állatorvos és a lovarda működtetése. Válaszaikat az állatok szeretetével indokoltál. A 10 kislány közül egyetlen-egy választotta azért a szakmát, mert az édesanyja is azzal foglalkozik.

4.13. Óvodák összegzése

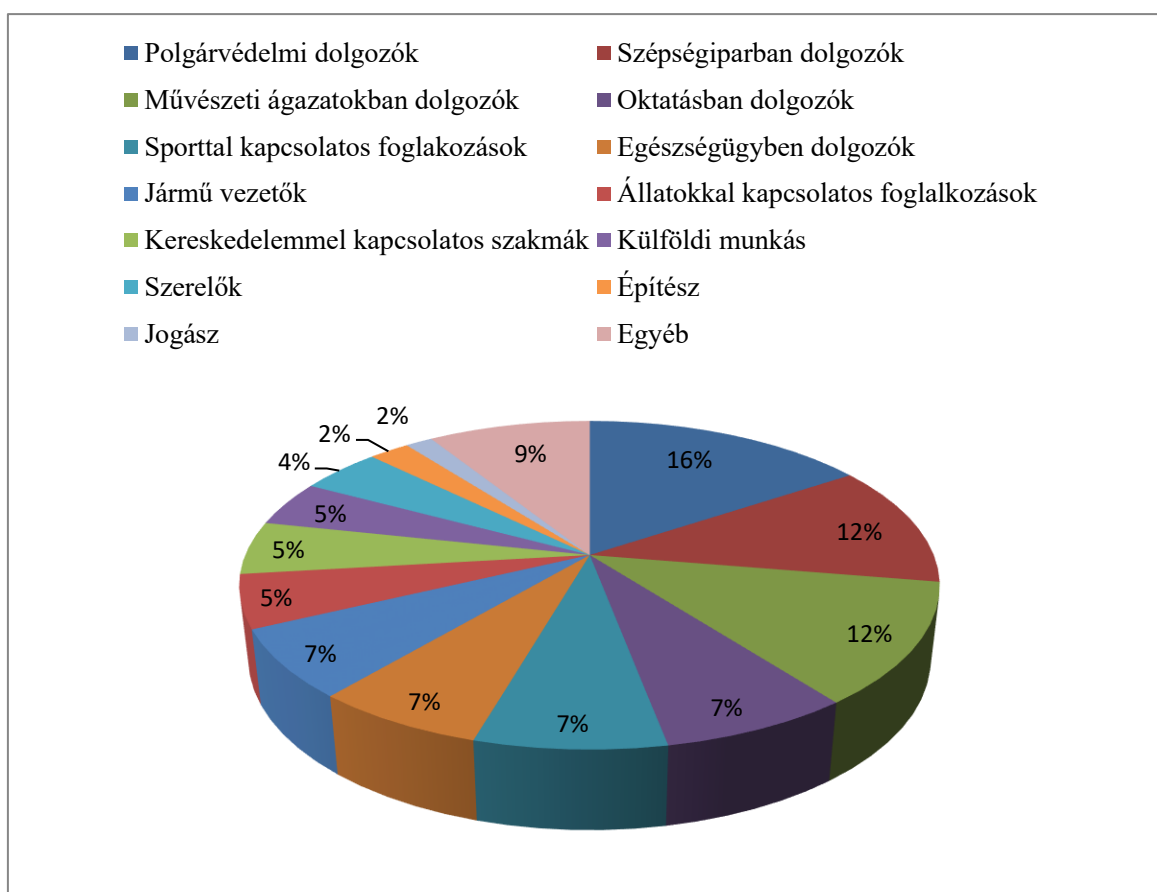
Munkánk során 7 óvodában végeztünk felmérést. Melyek közül öt falusi kettő városi óvoda volt. Ezen belül is 4 Magyarországi és 3 Ukrajnai óvodát választottunk. A 7 óvodából összesen 133 gyereket kérdeztünk meg. A kapott válaszok igen változatosak voltak. A 133 gyerek 61 fféle foglalkozást nevezett meg a felmérés során. A 64 kislány 27 fféle foglalkozást, a 73 kislány 64 fféle foglalkozást nevezett meg. Ez a szám azt tükrözi, hogy a kislányok bővebb ismeretekkel rendelkeznek a szakmákat illetően. A kislányok körében legnépszerűbb foglalkozásnak bizonyult a fodrász szakma, ugyanis azt 10 kislány nevezte meg. A kislányok körében legnépszerűbb szakma a rendőr volt, amit szintén 10 gyerek nevezett meg. A gyerekek által választott szakmákat csoportokra bontottuk. Melyek a következők lettek:

- Szépségiparban dolgozók: fodrász, sminkes, műkörmös.
- Polgárvédelmi dolgozók: rendőr, katona, vámos, tűzoltó, kommandós
- Egészségügyben dolgozók: orvos, nőgyógyász, bőrorvos, szemorvos, mentős.

- Művészeti ágazatokban dolgozók: énekes, balerina, hastáncos, festőművész, zenész.
- Jármű vezetők: villamos vezető, fuvaros, kamion sofőr, traktorista, buszsofőr.
- Állatokkal kapcsolatos foglalkozások: állatorvos, lovász (lovarda), állat gondozó, sintér.
- Oktatásban dolgozók: óvónő, pedagógus, tánctanár.
- Sporttal kapcsolatos foglalkozások: sportoló, bicikli versenyző, focista, bokszoló.
- Kereskedelemmel kapcsolatos szakmák: boltos, legó gyártulajdonos, könyvelő.
- Külföldi munkás: Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban
- Szerelők: hűtő szerelő, villanyszerelő, autószerelő, szerelő.
- Egyéb: ügynök, informatikus, pék, szakács, közmunkás, rúdtáncos, asztalos.

18. diagram

A szakmák %-os eloszlása a gyerekek körében

A fenti diagram alapján a gyerekek körében legnépszerűbb ágazat a polgárvédelmi dolgozók. A megkérdezettek 16 %-a szeretne valamilyen polgárvédelmi ágazatban dolgozni, ezen belül is többségük rendőr vagy katona szeretne lenni. A 2. helyen holtversenyben az

szépségipari ágazatok, és az egészségügyi dolgozók vannak. A 3., 4., 5., és 6. legnépszerűbb ágazatok 7-7%-al az oktatásban dolgozók, egészségügyi dolgozók, sporttal kapcsolatos foglalkozások és jármű vezetők. Negyedik helyen áll az állatokkal kapcsolatos foglalkozások, kereskedelmi szakmák és a külföldi munka. Az 5. helyen a szerelők. Hatodik a sorban a jogász szakma illetve az építész. Végül pedig az egyéb foglalkozások, mint pl.: pék, informatikus stb. 9 %-ot tesznek ki.

A megkérdezett gyerekek mindössze 29 %-a szeretné azt a szakmát végezni, mint szüleik, és 71 %-uk szeretné magát más ágazatban kipróbálni. A 133 gyerek közül 1 indokolta azzal választását, hogy az édesanyja mondta neki, hogy az adott szakmát kell választania. Több esetben a gyerekek nem tudták, hogy mivel szeretnének a későbbiekben foglalkozni. A Magyarországi gyerekek tájékozottabbak a szakmákat illetően mint Kárpátaljai társaik.

4.14. A szülők válaszainak összegzése

Munkánk során összesen 76 szülőt kérdeztünk meg. Akik 31 féle foglalkozást neveztek meg. Legnépszerűbb foglalkozás a szülők körében az orvos volt, azt követően pedig a tanári szakma.

A gyerekek és a szülők által megnevezett jövődöbéli szakmák 23 alkalommal egyeztek. Azonban a szülők indoklásuk során sokkal többször gondolták úgy, hogy jól tudják, mi szeretne lenni gyerekük, a gyermek viszont más szakmát választott a felmérés során.

Arra a kérdésre, hogy támogatná-e, ha más szakmát választana gyermeke 69 szülő igennel felelt, és 7 szülő nemmel. Viszont, a válaszok megindokolásából kiderült, hogy összesen 53 szülő támogatná feltétel nélkül gyermekét akkor is, ha más utat választana, és 16 szülő csak bizonyos feltételek között, ilyenek például: „ha jónak látnám”, „ha tisztességesen megtudna élni belőle” stb.. A Kárpátaljai szülők gyakran indokolták azzal választásukat, hogy jól fizető szakma vagy biztos megélhetési lehetőség, míg a Magyarországi szülők körében ez a válasz csak néhány alkalommal hangzott el. Ez az ország gazdasági helyzetére vezethető vissza. A szülők aggódnak gyermekük jövője miatt.

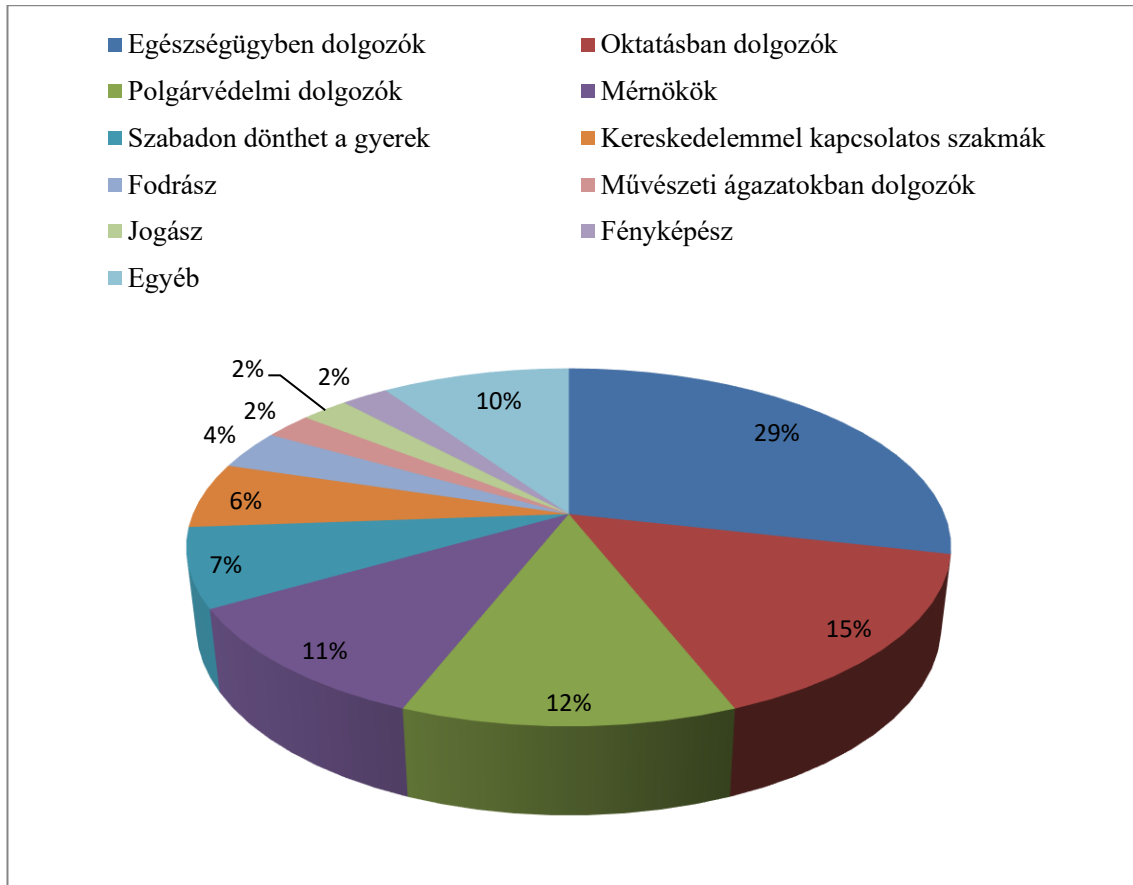
A szülők által megnevezett szakmákat gyerekek válaszaihoz hasonló kategóriákba csoportosítottuk:

- Polgárvédelmi dolgozók: rendőr, határőr, tűzoltó.
- Egészségügyben dolgozók: orvos, sebész, fogorvos, fogtechnikus.
- Művészeti ágazatokban dolgozók: énekes, táncos.
- Oktatásban dolgozók: óvónő, pedagógus, egyetemi tanár, tánctanár.
- Kereskedelemmel kapcsolatos szakmák: bolt tulajdonos, üzletvezető, menedzser, könyvelő, gazdálkodó, szépségszalon tulajdonos.

- Mérnökök: agrár-mérnök, vegyészmérnök, építész-mérnök, építész.
- Egyéb: informatikus, miniszterelnök, rendezvény szervező, hivatali dolgozó, cukrász, kamion sofőr, tolmács, sportoló.

19. diagram

A szakmák %-os eloszlása a szülők választásai alapján

A 19. diagram alapján láthatjuk, hogy a legtöbb szülő egészségügyi dolgozói pályát szán gyermekének, ennek oka, hogy jól fizető és megbecsült szakmának gondolják azokat a foglalkozásokat. A második legnépszerűbb kategória az oktatásban dolgozók. Harmadik helyen a polgárvédelmi dolgozók vannak, míg a gyerekek körében ez az első helyen szerepelt. A szülők 11 %-a szabad döntést hagy gyermekének, vagy nincs egyelőre elképzelése róla, hogy milyen területen látná szívesen gyermekét.

ÖSSZEFOGLALÁS

A munka során hét óvodában végeztünk felmérést, melynek alkalmával 133 gyerektől kérdeztük meg az örök kérdést: „Mi leszel, ha nagy leszel?”. A válaszok nagyon eltérőek voltak, 133 gyerek 71 féle foglalkozást nevezett meg. Ez azt mutatja, hogy a gyerekek jól tájékozottak a szakmákat illetően. A megkérdezett óvodában jól kialakított terv szerint ismertetik meg a gyerekeket a szakmákkal. A kislányok körében leginkább elterjedt szakmák a szépségiparhoz köthetőek, ezen belül is a fodrász szakma a legnépszerűbb. Összesen 10 kislány választotta ezt a szakmát. A kisfiúk körében a rendőr szakma bizonyult a legnépszerűbbnek, felnövekedve 10 kisfiú szeretne rendőr lenni.

A megkérdezett gyerekek mindössze 29 %-a szeretné azt a szakmát végezni, mint szüleik, és 71 %-uk szeretné magát más ágazatban kipróbálni. Ez a %-os arány viszonylag kicsinek mondható, a gyerekek fokozatosan elfüggetlenednek szüleiktől.

A szülőkkel végzett munka során, 76 szülőt kérdeztünk meg, akik 31 féle foglalkozást neveztek meg. A szülők körében legnépszerűbbnek az egészségügyi szakmák bizonyultak (29%-uk szeretné gyermekét az egészségügyben dolgozóként látni), míg a gyerekeknél a polgárvédelemmel kapcsolatos foglalkozások voltak a leginkább kedveltek.

Arra a kérdésre, hogy támogatná-e, ha más szakmát választana gyermeke 69 szülő igennel felelt, és 7 szülő nemmel. Viszont, a válaszok megindokolásából kiderült, hogy összesen 53 szülő támogatná feltétel nélkül gyermekét akkor is, ha más utat választana, és 16 szülő csak bizonyos feltételek között. Egy megkérdezett szülő elmondása szerint „Gyermekeinket nem azért neveljük, hogy a saját álmainkat kényszerítsük rájuk, hanem hagynunk kell, hogy kibontsák szárnyaikat, megtalálják azt, amiben jól érvényesülnek, és amit szeretnek. Egy szülőnek pedig segíteni kell abban, hogy megtalálják gyermekei a helyes utat, a Saját útjukat!” (P.B)

A munkánk eredményes volt. Megtudhattuk, hogy milyen hasonlóságok és különbségek vannak a hazai és Magyarországi óvodák között, hogy a gyerekek mennyire tájékozottak a szakmákat illetően. A szülők milyen mértékben befolyásolják gyermekük választását, milyen szakmát szán nekik, illetve, hogy támogatnák-e gyermeküket abban, hogy a saját útjukat járják.

РЕЗЮМЕ

У роботі над дослідженням зацікавленості дошкільників вибором майбутніх професій, ми провели дослідження в 7 дошкільних навчальних закладах, при цьому ми поставили вічне питання «Ким будеш, коли виростеш?» 133 дітям. Відповіді відрізнялися одне від одної, 133 опитаних дітей назвали 71 найрізноманітнішу професію. Це показує те, що діти добре орієнтуються в професіях. У досліджуваних закладах ознайомленням дітей з професіями проходить за базовим навчальним планом. Серед дівчат найрозповсюдженіші професії тісно пов'язані з індустрією краси, а найпопулярнішою професією являється перукар. Серед хлопчиків найпопулярнішою професією являється поліцейський, 10 хлопчиків хочуть стати поліцейськими в дорослому житті.

Тільки 29% опитаних дітей хочуть отримати професії своїх батьків, а 71% хочуть себе спробувати в інших галузях. Цей показник можна назвати маленьким, тому що діти поступово стають незалежними від батьків.

Під час роботи з батьками було опитано 76 батьків, які назвали 31 різноманітну професію. Найпопулярнішими професіями серед батьків являються працівники медичної галузі (29% хочуть бачити свої дітей медичними працівниками), а улюблені професії серед дітей пов'язані з цивільним захистом.

На питання, підтримували б батьки свою дитину, якщо вона вибере іншу професію, 69 батьків відповіли так, а 7 батьків відповіли ні. Але при обґрунтуванні відповідей виявилось, що 53 батьків беззастережно підтримуватимуть своїх дітей в тому випадку, якщо ті виберуть інший шлях і тільки 16 батьків підтримуватимуть вибір своїх дітей при певних обставинах. Один з опитаних батьків написав наступне: «Дітей виховуємо не для того, що примушувати їх здійснити наші мрії, тому ми маємо дати їм розкрити свої крила та знайти таку професію, яка їм цікава. А батьки мають допомогти знайти правильний шлях для своєї дитини, Свій шлях!». (P.B)

Робота була результативною. Ми дізналися, які спільні та відмінні риси існують в ДНЗ Закарпаття та Угорщини, наскільки діти орієнтуються в професіях. Наскільки батьки впливають на вибір своїх дітей, які професії радять їм обирати, а також те, чи підтримують вони своїх дітей в пошуку власного професійного шляху.

IRODALOM JEGYZÉK

1. Antal, É. (2009): Óvodai Pedagógiai Program. LIA Alapítványi Óvoda és Szakközépiskola. Budapest, 59 pp.
2. Bodonyi, E. – Busi, E. – Hegedűs, J. – Magyar, E. – Vizely, A. (2006): Család, Gyerek, Társadalom. Bölcsész Konzorcium. Budapest, 73 pp.
3. Bohus, A. (2008): Óvónő. Foglalkoztatási és Szociális Hivatal. Budapest, 11 pp.
4. Boros-Fodor, B. (2008): A fejlesztő játékok és alkalmazásuk a fejlesztő munka során. Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet. Budapest, 38 pp.
5. Debreceni Empátia Óvoda hivatalos oldala.
Internet: <http://empatiaovoda.hu/> (2017.03.20)
6. Fábián, K. (1997): Tevékenységközpontú óvodai nevelési program. Budapest, 78 pp.
7. Fáy Dr. Dombi, A. és Dr. Sztanáné Dr. Babics, E. (2013): Játékpedagógia. Mentor(h)áló Program. Budapest, 134 pp.
8. Gáti, F. (1982): Gyermekvédelem az iskolában. Tankönyvkiadó. Budapest, 136 pp.
9. Gyimóthy, É. (2012): Pályaválasztás és felnőtté válás.
INTERNET: <https://www.hrportal.hu/hr/palyavavalasztas-es-felnotte-valas-panikban-a-fiatalok-20120831.html> (2018.01.07)
10. Kallár, K. és Szabó, É. (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó. Budapest, 605 pp.
11. Kertesi, G. és Kézdi, G. (1996): Cigányok és iskola. Eudcatio Kiadó. Budapest, 132 pp.
12. Kissné Dr. Viszket, M. (2015): A pályaválasztási döntés családi háttere. ELTE PPK Tanácsadás Pszichológiája Tanszék. Budapest, 56 pp.
13. Lannert, J. (2004): Pályaválasztási aspirációk. Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem. Budapest, 321 pp.
14. Lannert, J. (2009): A továbbtanulási aspirációk társadalmi meghatározottsága.
INTERNET: <http://ofi.hu/tovabbtanulasi-aspiraciok-tarsadalmi-meghatarozottsaga> (2017.03.13)
15. Takács, V. (1999): A szülők iskolai végzettsége és a gyermekeik iskolázási terve.
INTERNET: <http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/documents/2000/8/tkcsbal.pdf> (2017.02.19)
16. Varga, S. (2017): Gemzse hivatalos oldala.
INTERNET: <http://www.gemzse.hu/> (2017.03.20)
17. Hruzinszka, I. (2011): Farmuvanja ujavleny pro profesziji u gyitej starsoho doskilynoho viku v procesi ihrovoji gyijalynoctyi. Kijev, 24 pp.

18. Dudkevics, T. V. (2012): Ditjacsja psiholohija. Navcsalynij posibnik. Centr ucsbovoji literaturi. Kijev, 424 pp.
19. Osnovska, A. I. (2004): Formuvannja ujavleny pro profeciji doroslih u gyitej doskilynoho viku
INTERNET: <http://www.psyh.kiev.ua> (2017.03.20)
20. Ponyimanska, T. I. (2006): Doskilyna pedahohika: Navcsalynij posibnik dlya studentiv viscsih navcsalynih zakladyib. „Akademvidav”. Kijev, 456 pp.
21. Teresenko, I. (2013): Pedahohicsni umovi formuvannja pro profeciji y gyitej doskilynoho viku.
INTERNET: <http://svyatoshinruo.kiev.ua/2013-10-10-14-41-03/3562-2015-04-02-08-34-39>
(2017.03.22)

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra. „Kis szakácsnők” a Salánki óvodában.....	10
2. ábra. „Fodrász szalon” a Salánki óvodában.....	13
3. ábra. A Salánki óvoda épülete	19
4. ábra. Óvodások a Salánki tűzoltókkal	20

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat. Salánki gyerekek válasza 2017 „Nyuszi” csoport.....	50
2. táblázat. Salánki gyerekek válasza 2018 „Maci” csoport.....	52
3. táblázat. Salánki gyerekek válasza 2018 „Pillangó” csoport.....	53
4. táblázat. Nagydobronyi gyerekek válasza	54
5. táblázat. Beregszászi gyerekek válasza	55
6. táblázat. Gemzsei gyerekek válasza	56
7. táblázat. Tizzaszalkai gyerekek válasza 1. csoport.....	56
8. táblázat. Tizzaszalkai gyerekek válasza 2. csoport	58
9. táblázat. Vámosatyai gyerekek válasza	59
10. táblázat. Debreceni gyerekek válasza.....	60
11. táblázat. Szülők válasza Salánkon „Nyuszi” csoport	62
12. táblázat. Szülők válasza Salánkon „Maci” csoport	63
13. táblázat. Szülők válasza Salánkon „Pillangó” csoport	64
14. táblázat. Szülők válasza Nagydobronyban	64
15. táblázat. Szülők válasza Beregszászban	65
16. táblázat. Szülők válasza Tizzaszalkán	66
17. táblázat. Szülők válasza Vámosatyában	67

DIAGRAMOK JEGYZÉKE

1. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Salánkon 2017	24
2. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Salánkon 2017.....	25
3. diagram. A kislányok által választott szakmák összesítése Salánkon.....	26
4. diagram. A kislányok által választott szakmák összesítése Salánkon.....	27
5. diagram. A kislányos szülők által választott szakmák eloszlása Salánkon	28
6. diagram. A kislányos szülők válaszaik mögötti motiváció Salánkon.....	28
7. diagram. A kislányos szülők által választott szakmák eloszlása Salánkon	29
8. diagram. A kislányos szülők válaszaik mögötti motiváció Salánkon.....	30
9. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Nagydobronyban	31
10. diagram. A kislányos szülők által választott szakmák eloszlása Nagydobronyban	32
11. diagram. A kislányos szülők válaszaik mögötti motiváció Nagydobronyban.....	32
12. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Beregszászban	33
13. diagram. A kislányos szülők válaszaik mögötti motiváció Beregszászban.....	34
14. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Tiszaszalkán.....	36
15. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Vámosatyában	37
16. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Debrecenben	38
17. diagram. A kislányok által választott szakmák eloszlása Debrecenben	39
18. diagram. A szakmák %-os eloszlása a gyerekek körében	40
19. diagram. A szakmák %-os eloszlása a szülők válaszaik alapján	42

MELLÉKLET

1. táblázat

Salánki gyerekek válaszai 2017 „Nyuszi” csoport

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anyafoglalkozása	Apa foglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Megegyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	Sz. K.	5	munkanélküli „sepreget”	esztergályos „rudakat csinál”	balerina	mert csinosak és szépek	-
2.	Cs. K.	5	hitoktató „anya nem dolgozik”	lelkész „apa csak a fűvet nyírja”	valami leszek, még nem tudom mi	-	-
3.	D. Sz.	6	munkanélküli	Magyarországon dolgozik a „betonkeverőben	„betonkeverőben” fog dolgozik	mert apa és nagypapa is ott dolgozik	+
4.	K. Á.	6	festő	sushit csinál	fuvaros	mert lesz kocsim és vezetni fogom	-
5.	P. D.	5	ápolónő	rendőr	rendőr	mert apa is az (a szülők elváltak)	+
6.	Ty. E.	6	munkanélküli	erdész	Magyarországon házépítő	mert gazdag leszek, és szép házat fogok építeni	-
7.	H. M.	5	fodrász „anya terhes”	„kínaisba dolgozik”	balerina	mert szeretek táncolni	-
8.	B. A.	5	munkanélküli	főliában dolgozik	tanító néni	mert mama is az	+
9.	M. K.	6	főliában dolgozik	traktorista	fodrász, mint Beatrix néni (az egyik kisgyerek anyukája)	mert sok pénzt keres	-
10.	H. M.	6	apának segít	asztalos	az apa műhelyében fog dolgozni	mert az enyém lesz a műhely	+
11.	Sz. E.	5	bölcsödében	Lengyel-	fodrász	mert nagyon	-

			ovónéni	országban dolgozik		szép hajakat fog csinálni	
12.	M. D.	6	„anya nem csinál semmit” munka- nélküli	„mamánál dolgozik” munka- nélküli	rendőr „zsaru”	mert azoknak nem kell dolgozni	-
13.	B. S.	6	bölesödében óvónő	Magyar- országban dolgozik	festőművé- sz	mert Brigitta néni is az, és szépeket fogok festeni	-
14.	Sz. K.	5	drogériában eladónő	Sopronban beton- gyárban	a betongyár- ban fogok dolgozni	mert apa is ott dolgozik, és sok pénzt keres	+
15.	P. M.	6	„klinikán dolgozik” munka- nélküli	Határőr	Katona	Mert Roland is az (a gyerek szomszédja)	+
16.	G. J.	6	„Imre bácsinál hűtőket mos” egy helyi vállalkozó	„Imre bácsinál hűtőket mos” egy helyi vállalkozó	Has táncosnő	Mert láttam a youtube-on és jól tudok táncolni	-
17.	Gy. K.	5	fodrász	fuvaros	fuvaros	mert szeretem az autókat, és mert apa is az	+
18.	S. F.	5	harisnya virágokat készít	orvos	orvos	mert apa is az	+
19.	K. G.	5	fodrász	pékségben dolgozik	fodrász	mert anya is az és mindig szép lesz a hajam	+
20.	L. D.	5	a városi piacon árul	a városi piacon árul	fodrász	szép hajakat készít	-
21.	T. G.	5	„kis- testvérem lesz, és nem dolgozhat”	Német- országba dolgozik	katona lesz	mert papa is katona volt éveken át	+
22.	R. P.	5	„otthon van” munka- nélküli	Budapesten dolgozik	sminkelő	mert szeretem kisminkelni magamat és Kittit (a gyerek nővére)	-

Salánki gyerekek válaszai 2018 „Maci” csoport

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anyafoglalkozása	Apa foglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Megegyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	P. E.	5	dolgozik a kisbabával	villanyszerelő	katona	mert erős	-
2.	B. B.	5	munka nélküli	Pesten	katona	mert erős	-
3.	T. Zs.	6	otthon van a kisbabával	Magyarban dolgozik	katona	szeretem a puskákat	-
4.	Sz. K.	5	mosogat (vállalkozó, bolt tulajdonos)	fuvaros	boltos	sok pénzt lehet vele keresni	+
5.	P. L.	5	koszorút csinál (vállalkozó)	boltban	óvónő	olyan jó és aranyos akarok lenni, mint te	-
6.	S. F.	6	tortákat csinál	fűrész (asztalos)	tánc tanár	tudok táncot tanítani	-
7.	Zs. K.	6	pékségben	fákat vág	matek tanár	szeretek az iskolába menni	-
8.	K. D.	6	takarít (munka nélküli)	Magyarban	játék boltos	szeretem a játékokat	-
9.	Z. K.	6	főz (munka nélküli)	Magyarban alszik és eszik	építeni házakat	ha valakinek eltörik a háza, én építek újat	-
10.	S. D.	5	Lengyelországban	Lengyelországban	Lengyelországban	mert ott van anya és apa is	+
11.	B. M.	5	klinikán	kamionos	kamionos	mert apu és Laci is az (a gyerek testvére)	+
12.	Sz. M.	5	papinál mindent (munka nélküli)	Magyarországon	focista	mert a tesóm is focizik Magyarba	+
13.	K. G.	5	boltba dolgozik (az anyukája munka nélküli)	autószerelő (az apukája traktorista)	autószerelő	mert apuval fogok dolgozni	+

14.	Sz. K.	6	Szőlősön, klinikán (a helyi rendelőben dolgozik az anyukája)	mindig minden embereknél dolgozik (kőműves)	rendőr	erősek és sok pénzt keresnek	-
-----	--------	---	--	---	--------	------------------------------	---

3. táblázat

Salánki gyerekek válasza 2018 „Pillangó” csoport

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anya foglalkozása	Apa foglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Megegyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	Sz. K.	6	boltban dolgozik	Magyarországon	rendőr	sok pénzt akarok keresni	-
2.	M. F.	5	elkísérte apát, hogy kivegyék a pénzt	Oroszországba	ovónéni	mert szeretem	-
3.	Cs. L.	5	munkánélküli	Csehországba	Magyarba	mindenki ott dolgozik	-
4.	K. B.	6	munkánélküli	Magyarországon	Építő munkát	apa is azt csinálja	+
5.	V. A.	5	szamócába, napszámos	Magyarországon	Magyarba játszani	apával akarok lenni, anyát is viszem	+
6.	Cs. Z.	5	pékségben (munkánélküli)	fermán	ahol apa	nem tudom	+
7.	N. J.	5	makaróni gyárban	Moszkvába	Magyarba akarok dolgozni	sok pénzt fogok keresni	-
8.	Sz. A.	5	dadus	Magyarországon	rúdtáncos	mert szépek és csinosak	-
9.	S. L.	6	munkánélküli	Magyarországon	tűzoltós	mert keresztanyu apukája is az volt	+

Nagydobronyi gyerekek válaszai

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anya foglalkozása	Apa foglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Megegyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	P. A.	5	könyvelő	nem tudom (agrár-mérnök)	bicikli-versenyző	mert olyat találtam ki	-
2.	K. Cs.	5	tanító néni	Magyarban dolgozik	festésznő	„sok művészeket tudok csinálni”	-
3.	N. J.	5	könyvelő	„Munkácsot dolgozik”	dolgozó	mert sokat akarok dolgozni	-
4.	C. Zs.	5	oviba dolgozik (dadas)	Munkácson dolgozik	szereelő	mert sok pénzt szed	-
5.	K. I.	5	munkánélküli	Magyarországon dolgozik	zenésznő	szeretem a zenét	-
6.	Sz. J.	5	dadas	Kerinél dolgozik	Kerinél dolgozni, mint apa	mert szeretek ott lenni	+
7.	L. H.	6	Stingbe (takarítónő)	Magyarországon	rolleres	mert apa fog venni olyat	-
8.	S. A.	5	munkánélküli	Zápszonyba (kőműves)	boltos	mert boltos mindenki	-
9.	L. Á.	6	még nem keresett munkahelyet	Magyarországon	milicia (rendőr)	mert szeretem, sok pénzt keres	-
10.	G. A.	5	tanár	tanár	rollerezni	mert szeretek rollerezni	-
11.	M. R.	5	tanítónő	Magyarba	királynő	mert szeretek királynő lenni, szépek	-
12.	N. V.	6	postás	traktorista	tanító néni	sokat szeretek tanítani	-
13.	B. K.	6	munkánélküli	Magyarországon	boszorkány	mert van olyan ruhám	-
14.	B. G.	5	Csehországba	Csehországba	tűzoltó	szeretek tűzoltós lenni	-

15.	S. Dzs.	5	Csehországba	Magyarországon	királynő	mert szeretem a királynőket	-
16.	Sz. L.	5	bolti eladó	munkánélküli	rendőr	mert szeretem a rendőröket	-

5. táblázat

Beregszászi gyerekek válaszai

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anyafoglalkozása	Apa foglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Megegyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	L. T.	6	konzulátuson dolgozik	Kolozsváron dolgozik	ember orvos	hogyan gyógyítsa az emberek életét	-
2.	L. V.	5	Fisherbecsizmát varr	Budapesten	fodrász	mert sok ember jár oda, jó ott lenni	-
3.	S. R.	5	varrónő	Magyarországon	fodrász	mert szép és jó, meg ilyen dolgok	-
4.	K. L.	5	fodrász	Pesten	körmös	mert szeretek festeni	-
5.	B. P.	5	„számítógépen dolgozik, nem tudom mit, nem mondja meg nekem”	„sehol, néha elmegy valahová, de a padláson dolgozik”	balerina a cirkuszban	mert szépen tudok táncolni	-
6.	P. H.	5	a piacon árul	nem tudom	óvónő	mert a barátnómmal eldöntöttük	-
7.	K. D.	6	Praktikban dolgozik	Pesten házat épít	tűzoltó	mert azok jó emberek	-
8.	Cs. F.	5	kórházban	Magyarban	fúvaros	mert apa is az	+
9.	Sz. S.	5	munkában komputerezik	Magyarban	nem tudom, hát játszani fogok	-	-
10.	H. M.	5	Beregszászban valamit	Pesten dolgozik	valami leszek	-	-
11.	K. V.	5	tanít	boltban dolgozik,	körmös	mert abban jó vagyok (ekkor	-

				ahol koszorúk vannak		megmutatta a piros körmeit)	
12.	Z. Zs.	5	enni csinál	hasznos papírokat készít	lesz babám, valódi és azzal leszek	mert fogom etetni, fürdetni, mint anya	+

6. táblázat

Gemzsei gyerekek válaszai

S. sz.	A gye- rek neve	Élet- kor	Anya foglal- kozása	Apa foglal- kozása	Mi szeretne lenni, ha felnő?	Miért?	Megegyezik- e valamelyik szülő, családtag foglal- kozásával?
1.	M. M.	6	napszámos vagy otthon vagy	közmunkás polgármes- teri hivatalban	autó- szerelő	mert szeretne versenyezni	-
2.	D. B.	6	munka- nélküli	közmunkás	énekes	hogy énekeljen mindenféle helyen	-
3.	B. G.	6	munka- nélküli	közmunkás	műkörmös	mert sok pénzt fog keresni	-
4.	S. R.	6	közmunkás	közmunkás	rendőr	mert az jó, elfogja a rablókat	-
5.	L. J.	6	munkanélkü- li napszámos	közmunkás	ovónéni	mert anya azt mondta, mert szeretem az ovónénit	-
6.	K. A.	6	közmunkás	közmunkás	fodrász	mindenki-nek szép hajakat fog csinálni	-

7. táblázat

Tiszaszalkai gyerekek válaszai 1. csoport

S. sz.	A gye- rek neve	Élet- kor	Anya foglal- kozása	Apa foglal- kozása	Mi szeretne lenni, ha felnő?	Miért?	Megegyezik- e valamelyik szülő, családtag foglal- kozásával?
1.	G. O.	7	közmunkás	közmunkás	rendőr	szeretném megvédeni az	-

						embereket	
2.	M. Zs.	6	közmunkás	közmunkás	buszsofőr	nagyon szeretek utazni	-
3.	S. P.	6	közmunkás	-	festő	szeretek festeni, rajzolni	-
4.	L. S.	6	titkárnő a rendőrségen	autószerelő	kommandós	szeretem az akciókat, szeretnék segíteni másokon	-
5.	B. J.	7	gyesen van	vízszelő	rendőr	szeretnék az embereken segíteni, mert engem bármikor hívhatnának	-
6.	J. A.	6	közmunkás	villany-szerelő	vámos	szeretem nézegetni, hogy mi van az emberek táskájában	-
7.	F. R.	5	közmunkás	favágó	festő	szeretem a színeket	-
8.	D. G.	5	hivatalban dolgozik	közmunkás	énekes	szeretem a bulikat, és szeretnék a színpadon táncolni	-
9.	G. N.	7	közmunkás	közmunkás	pék	szeretem a friss, ropogós kenyeret	-
10.	U. I.	7	hivatalban dolgozik	közmunkás	rendőr	segíteni szeretnék az időseknek, el akarom kapni a rossz embereket	-
11.	K. T.	6	közmunkás	közmunkás	fodrász	Szeretem, ha szép a hajam	-
12.	V. R.	7	közmunkás	éjjeli őr	focista	szeretem a mozgást	-
13.	Á. A.	6	munka-nélküli	erdész	focista	szeretek versenyezni és focizni	-
14.	H. M.	5	munka-nélküli	vállalkozó	szelő	mert szeretem a kocsikat és a motorokat	-

15.	T. J.	6	közmunkás	jogász	focista	mert láttam a TV-ben meccset és nagyon tetszett	-
16.	M. R.	6	tanfolyamon tanul (munkánélküli)	sintér	sintér	az elveszett kutyákat akarom megtalálni	+
17.	R. B.	5	közmunkás	baromfi-farmon dolgozik	bolti eladó	sok emberrel találkozhatnék, mint keresztanyu	+
18.	R. Zs.	5	szőnyeget sző	közmunkás	villanyszerelő	mert tetszenek a csillárok és sok házba elmehetnék	-
19.	P. J.	6	közmunkás	munkánélküli	énekes	mert jó érzés ha megtapsolnak	-
20.	K. R.	7	fodrász	munkánélküli	szakács	szeretek főzni	-
21.	Z. K.	6	közmunkás	közmunkás	ügynök (ügyvéd)	szeretek sokat utazni	-
22.	B. P.	7	munkánélküli	Németországban dolgozik	bolti eladó	mert ott sok édesség van és mindet megkóstolnám	-
23.	G. T.	6	autószerelő	autószerelő	bokszoló	sok kupát akarok nyerni	-

8. táblázat

Tiszaszalkai gyerekek válaszai 2. csoport

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anyafoglalkozása	Apafoglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Egyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	U. B.	6	tanítónő	őstermelő	traktorista	mert apa mindig elvisz traktorozni és szeretem	+

2.	G. N.	6	tanárnő	könyvelő	könyvelő, olyan, mint apa csak én lányba	szeretnék sok pénzt keresni	+
3.	H. K.	6	vállalkozó	vállalkozó	igazgató	mert szeretem megmondani az embereknek, hogymit csinálnak	-
4.	K. L.	6	tanárnő	rendőr	informa- tikus	szeretem a számító- gépeket	-
5.	Gy. P.	6	tanítónő	építésvezető	tanítónő	mert akkor anyával dolgozhatok	+

9. táblázat

Vámosatyai gyerekek válasza

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anyafoglalkozása	Apafoglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Megegyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	R. B.	6	vámos	rendőr	fodrász	mert nagyon szépen megcsinálja hajakat	-
2.	H. N.	6	otthon dolgozik (vállalkozó)	traktoros (gátör)	traktoros és focista	olyan szeretnék lenni, mint apa	+
3.	L. M.	6	vállalkozó	gátör	gátör	mert együtt fogok dolgozni Noellel és apával	+
4.	G. M.	6	főz (munkánélküli)	mentős	mentős	hogymeggyógyít-sam a betegeket	+
5.	H. L.	7	manikűrös	rendőr	fodrász és manikűrös	mert szeretem, ha anya megcsinálja körmöm	+
6.	F. J.	7	manikűrös	rendőr	sportoló	mert szeretek tornázni	-
7.	T. H.	5	irodista (közalkal-	rendőr	festő	mert szépen tudok festeni	-

			mazott takarékszövetkezetben)				
8.	K. Zs.	6	fodrász	méhész	fodrász, állatgondozó	mert anyja is az, mert szeretem az állatokat	+
9.	V. M.	7	közmunkás	közmunkás	közmunkás	mert anyja is csak járkál az úton	+
10.	N. K.	6	- (nevelőintézeti gyerek)	-	rendőr	mert a testvérem bűnöző akar lenni, és el akarom kapni, hogy ne lopjon	-
11.	V. V.	6	munkánélküli	autószerelő	orvos	akkor majd megtudom gyógyítani a betegeket, meg dédi-mamát is	-
12.	F. K.	7	közmunkás	közmunkás	énekes	mert jó hangom van	-

10. táblázat

Debreceni gyerekek válaszai

S. sz.	A gyerekek neve	Életkor	Anya foglalkozása	Apa foglalkozása	Mi szeretne lenni, ha felnőtt?	Miért?	Megegyezik-e valamelyik szülő, családtag foglalkozásával?
1.	S. F.	6	munkánélküli	nőgyógyász	hűtőszerelő bőrgyógyász	hogy sok pénzt keressek	+
2.	K. J.	6	jogász	reumatológus	jogász	sokat utaznák, mint az anyukám	+
3.	F. S.	6	jogász	közgazdász	pedagógus	mert a gyerekek hallgatnak rám	-
4.	K. P.	6	műszaki vezető	vállalkozó	villamos vezető	imádom a villamosokat	-
5.	L. Cs.	7	védőnő	gyógyszer	villamos	mert gyors és	-

				rész	vagy mozdony- vezető	sok embert eltudnák vinni	
6.	J. E.	7	pszicho- lógus	ügyvéd	énekes és állatorvos	híres lennék, és nem lenne sok beteg állat	-
7.	N. N.	6	tanító	áru szállító	lovardát szeretnék nyitni	csak gyerekek mehetnének a lovardámba	-
8.	Sz. L.	7	irodai dolgozó	irodai dolgozó	állatorvos	meggyógyí- tanám az állatokat, úgy hogy ne fájjon nekik	-
9.	B. V.	6	bőr- gyógyász	kardiológus	bőr- gyógyász és lovardát szeretnék	szeretem a lovakat	+
10.	K. A.	6	nemzeti adó és vámhivatal	gyógysze- rész	sportoló és nőgyógyás z	Nézhetném, ahogy a sok néni gyereket vár	-
11.	B. M.	7	bíróságon dolgozik	jogász	jogász	mert apukám is az	+
12.	P. A.	6	fodrász	Loki kapus játékosa DVSC	focista	megszeretném kapni az arany labdát	+
13.	K. E.	6	nemzeti adó és vámhivatal	KITE vállalkozó	lovakat szeretnék tartani	hogy a gyerekek ne féljenek a lovaktól	-
14.	S. L.	5	fogorvos	építő mérnök	modell	mert csinosak és mindig szép ruhákban vannak	-
15.	K. T.	6	fogorvos	építő mérnök	legó gyárat szeretnék	mert sok új játék lenne, és ha a gyerekek megunnák, vissza lehetne vinni	-
16.	T. M.	6	gyerek orvos	mérnök	szemorvos	mert akkor nekem sem kellene szemüveg	+
17.	K. R.	7	útépítés kezelő	vállalkozó	ovónéni	sok mindent megtanítanak nekik	-
18.	B. Cs.	7	nem dolgozik	ügyintéző	orvos	sok beteget meggyógyítana	-

Szülők válaszai Salánkon „Nyuszi” csoport

S. sz.	A gyerek neve	Milyen szakmát szán gyermekének?	Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?	Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke, pl...? (a gyerek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem indokolja meg!
1.	Sz. K.	-	-	-
2.	Cs. K.	-	-	-
3.	D. Sz.	rendőr	nagyon szeretném, ha rendőr lenne, kellenek a becsületes igazságos emberek	támogatnám bármit választ, az életben ő fog azzal szembesülni, hogy mit is szeretne az életben elérni
4.	K. Á.	pedagógia vagy menedzsment	fontos, hogy olyan szakmában helyezkedjen el aminek jövője van	természetesen, gyermekeinket nem azért neveljük, hogy a saját álmainkat kényszerítsük rájuk
5.	P. D.	orvos	biztos megélhetés miatt	igen, azt szeretném, hogy szeresse és teljes odaadással csinálja a munkáját
6.	Ty. E.	építész	azt szeretném, hogy azzal foglalkozzon, amit szeret	igen támogatnám, gyerek fejjel építész akar lenni, de lehet 10-15 év múlva, ha változik a döntése, azt is elfogadom
7.	H. M.	táncos	mert már most látom, hogy az teszi a legboldogabbá	igen örülnék neki, de az ő élete az ő döntése, mi próbáljuk terelgetni, de ha majd mást, szeretne abban is támogatni fogjuk
8.	B. A.	orvos	a legjobbat szeretnénk neki	igen
9.	M. K.	-	-	-
10.	H. M.	orvos	úgy gondoljuk, ebből tisztességesen megélne	természetesen támogatnám, legalább tovább vinné az apja vállalkozását, fontos, hogy szeresse
11.	Sz. E.	könyvelő	mert már most szereti a számokat	igen támogatnám, ha úgy látnám, hogy az megfelel az ő egyéniségének
12.	M. D.	orvos vagy fogtechnikus	ez lenne a legjobb megbecsülés szempontjából	igen
13.	B. S.	angol tanár vagy tolmács	ebben a fejlett világban szüksége lesz az idegen nyelvtudásra	igen, mert hát ő fogja csinálni és ha szeretni fogja biztos sikeres lesz benne
14.	Sz. K.	-	-	-
15.	P. M.	orvos	hogy gyógyítsa az embereket	igen, mert szeretném, ha olyan szakmát válasszon, amit szeret, és

				az édesapja is az volt, nyugodjon
16.	G. J.	még nincs eldöntve	hogyan biztos megélhetése legyen	igen, mindenképpen támogatnánk, bárhol döntsön
17.	Gy. K.	fogorvos	jó megélhetési lehetőség	igen, azt csinálja, amit szívesen csinál
18.	S. F.	orvos	szeretném, ha segítene a beteg embereken	igen, de ha másat szeretne, akkor is támogatnám
19.	K. G.	hivatali dolgozó	mert fontos ügyeket intézne	igen, ha jónak gondolom
20.	L. D.	-	-	-
21.	T. G.	tanító vagy orvos	tanult ember legyen belőle	igen támogatnánk, de a további tanulmányi eredményei alapján dölnék majd, hogy milyen szakmát szeretne
22.	R. P.	-	-	-

12. táblázat

Szülők válaszai Salánkon „Maci” csoport

S. sz.	A gyermek neve	Milyen szakmát szán gyermekének?	Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?	Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke, pl...? (a gyermek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem indokolja meg!
1.	P. E.	rendőr	mert jól fizető szakma	ha az ország helyzete változik addig, akkor igen
2.	B. B.	fényképész	magam is fotózok, keresett, jól fizető szakma	nem, nem szeretném, ha veszélynek lenne kitéve
3.	T. Zs.	orvos	mert megbecsült szakma	Ukrajnában semmiképp, Magyarországon talán igen
4.	Sz. K.	üzlet vezető	szeretném, ha tovább vinné a vállalkozásomat	igen, én is ezt a szakmát szánom neki
5.	P. L.	egyetemi tanár	okos, jó érzéke van az emberekhez	igen, bár szeretném, ha nagyobb karriert érne el
6.	S. F.	tánc tanár	jó ritmus érzéke van, és ő is ezt szeretné	igen, hiszen ő is ezt szeretné, fontos, hogy boldog legyen
7.	Zs. K.	tanár	megbecsült szakma	támogatnám, szeretném, ha tanár lenne
8.	K. D.	határőr	jól fizető szakma	igen, de ez még változni fog
9.	Z. K.	építész	pici korától az akar lenni	igen, nagyon boldog lennék, ha az lenne
10.	S. D.	-	-	-
11.	B. M.	kamionos	vigye tovább a vállalkozást	igen
12.	Sz. M.	fogorvos	jól fizető szakma	támogatnám, szeretném ha boldog lenne

13.	K. G.	orvos	jól fizető, megbecsült szakma	nem, azt akarom, hogy tiszta legyen a keze, ne kelljen ilyet dolgoznia
14.	Sz. K.	orvos	mert látom, hogy igazán jó megélhetési forrás	támogatnám, de örülnék, ha az egészségügyben dolgozna

13. táblázat

Szülők válaszai Salánkon „Pillangó” csoport

S. sz.	A gyermek neve	Milyen szakmát szán gyermekének?	Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?	Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke pl....? (a gyerek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem indokolja meg!
1.	Sz. K.	mérnök	elég okos hozzá	igen
2.	M. F.	-	-	-
3.	Cs. L.	-	-	-
4.	K. B.	építész-mérnök	keresett szakma	igen, később lehetne belőle építész is
5.	V. A.	óvónő	jó munka egy lánynak	nem akarom, hogy külföldön dolgozzon
6.	Cs. Z.	orvos	segítsen a beteg embereken	támogatnám, ha szeretné, de szeretném, ha diplomás ember lenne
7.	N. J.	-	-	-
8.	Sz. A.	óvónő	mert ő is az szeretne lenni	Természetesen nem! erről beszélnem kell vele
9.	S. L.	tűzoltó	jó szakma, és ő is ezt szeretné, nagyon	igen támogatnám

14. táblázat

Szülők válaszai Nagydobronyban

S. sz.	A gyermek neve	Milyen szakmát szán gyermekének?	Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?	Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke pl....? (a gyerek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem indokolja meg!
1.	P. A.	Magyarország első miniszterelnöknője	mert a nővére lesz a külügyminiszter	igen, a lényeg, hogy boldog legyen
2.	K. Cs.	fodrász	azért mert van hozzá hajlama	azt támogatom, amit szeretne
3.	N. J.	még nincs elképzelésem	-	nyilván „dolgozó” lesz, támogatni fogom, hiszen nem jó olyan helyen dolgozni ahol nem érzi jól magát
4.	C. Zs.	orvos, mérnök	mert hajlamosabb a reál tantárgy felé (bár a gyerek még	igen, azért támogatnám, mert inkább érdeklődéssel csinálja a dolgát, mint kényszerből

			nem jár iskolába)	
5.	K. I.	énekes	mert ő énekes akar lenni	igen, mert míg felnőtt, változhat a döntése
6.	Sz. J.	orvos	mert ő is orvos szeretne lenni	hacsak nem nyit rendelőt a komám asszony akkor nem
7.	L. H.	fodrász	mert szeret foglalkozni a hajával	igen támogatnám, mert szereti, na nem tudom
8.	S. A.	tanító néni	-	igen támogatnám, szeretném, ha azt a szakmát választaná, amit szeretne csinálni
9.	L. Á.	tűzoltó, rendőr	-	igen, támogatnám
10.	G. A.	orvos	megbecsült szakma	nyilván nem, az nem egy szakma, de olyan szakmát válasszon, amit ő szeret, nem amit mi választunk
11.	M. R.	orvos	mert abból eltudná tartani magát	nem
12.	N. V.	tanárnő	azért mert szereti a gyerekeket oktatni	persze, én is ezt szeretném
13.	B. K.	cukrász	mert úgy látom, ahhoz van huzalma	nem igazán
14.	B. G.	tűzoltó	mert sok bajba esett családokon tud majd segíteni	nagy örömmel támogatnám! csinálja azt, amit szeret
15.	S. Dzs.	óvónő	mert szereti a gyerekeket	hát, ha sikerül neki akkor igen, de kicsi rá az esély
16.	Sz. L.	tűzoltó	mert ő is ezt szeretné	igen

15. táblázat

Szülők válasza Beregszászban

S. sz.	A gyerek neve	Milyen szakmát szán gyermekének?	Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?	Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke pl...? (a gyerek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem indokolja meg!
1.	L. T.	orvos	mert tudom, hogy ő is azt szeretné	természetesen igen, szeretném, ha a szakmája boldoggá tenné
2.	L. V.	rendőr	mert szükségünk van igazságos rendőrökre	igen, de amellet még más szakmája is lehet
3.	S. R.	tanárnő	mert szeret olyan játékokat játszani, ahol taníthat	igen, ha azt csinálja majd, amit szeret, akkor szórakozásként fogja kezelni munkáját
4.	K. L.	rendezvény-szervező	kreatív, jó érzéke van a széphez, és keresett szakma	igen, az is egy kreatív szakma, az ő élete az ő döntése
5.	B. P.	vegyészmérnök	mert garantált a jó megélhetés	igen, támogatnám, ha tényleg az tenné boldoggá

6.	P. H.	eldönténém később	-	persze, bármiben támogatnám, szeretném, ha boldog lenne
7.	K. D.	-	-	-
8.	Cs. F.	orvos	ő is azt szeretné, és megbecsült szakma	támogatnám, de szeretném, ha tanult ember lenne belőle
9.	Sz. S.	fotós	nyugodt természete van, szeret fotózni és keresett szakma	igen
10.	H. M.	rendőr	mert jó megélhetési forrás	mindenben támogatnám
11.	K. V.	szépségszalon tulajdonos	mert nagy a kereset rá, és ő körmös szeretne lenni	természetesen támogatnám, szeretettel kell majd, hogy végezze a munkáját
12.	Z. Zs.	fogorvos	jó megélhetési forrás	igen, de a gyerek mellett dolgozhat majd, előtte szeretném, hogy tanuljon

16. táblázat

Szülők válaszai Tizzaszalkán

S. sz.	A gyerek neve	Milyen szakmát szán gyermekének?	Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?	Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke pl...? (a gyerek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem indokolja meg!
1.	U. B.	agrár-mérnök	mert a gyereket is érdeklik a mezőgazdasággal kapcsolatos dolgok	igen támogatnám, de amellet még mérnöknek is kitanulhat, a kettő összefügg
2.	G. N.	könyvelő	ez az én szakmám is	igen támogatnám, de 10-15 év alatt sokat változhat az elképzelése
3.	H. K.	gazdálkodó	családi gazdaság átvétele miatt	igen, ő választ, olyat csináljon, amit szeret, de nem szeretném, hogy a családi vállalkozás veszőbe menjen
4.	K. L.	informatikus vagy mérnöki pálya	meglátásom szerint nagy érdeklődést mutat a számítástechnika iránt, és itt nem a játékokra gondolok	természetesen támogatnám, azzal foglalkozzon, ami érdekli, amit szívesen és szertettel csinál
5.	Gy. P.	pedagógus	mert empatikus és szereti a gyerekeket	igen támogatnám, mert hiszem, hogy Isten eleve elrendelte számára, hogy mit kell csinálnia az életben, valamint fontos számomra, hogy őt boldognak lássam

Szülők válaszaik Vámosatyában

S. sz.	A gyerek neve	Milyen szakmát szán gyermekének?	Miért szeretné, hogy ez legyen gyermekének a foglalkozása?	Támogatná-e ha más szakmát választana gyereke pl...? (a gyerek által választott szakma beillesztése) Válaszát, kérem indokolja meg!
1.	R. B.	fodrász	mert jelenleg ez érdekli	Igen, mert akkor lesz sikeres, ha azt csinálja, amit szeret
2.	H. N.	szabadon dönthet szakmája választásában	-	minden döntésben támogatjuk, tanácsolunk majd szakmákat, hogy mit lenne érdemes tanulni, de a döntés az ő kezében lesz
3.	L. M.	szabadon dönthet szakmája választásában	-	minden döntésben támogatjuk, tanácsolunk majd szakmákat, hogy mit lenne érdemes tanulni, de a döntés az ő kezében lesz
4.	G. M.	mentős	tudom, hogy ő is ezt szeretné, és ez egy igazán megbecsült szakma	igen, támogatnám, szeretném, ha a nyomdokaimba lépne
5.	H. L.	orvos vagy jogász	az eddigi képességeit ismerve, helyt tudna állni ezen az összetett foglalkozási területen	természetesen támogatnám, mivel meggyőződésem, hogy a legfontosabb egy szakma választásánál az, hogy szeresse és élvezze azt, amit csinál ☺
6.	F. J.	sportoló	hihetetlenül kitartó, ügyes és tettekre kész folyton mozgásban van és keresi az új kihívásokat	természetesen támogatnám, magam is ezt a szakmát szánom neki, ugyanis fontos, hogy a szakmáját ne munkának érezze, hanem szenvedélyének és hivatásának ☺
7.	T. H.	olyat, amivel meg fog tudni állni a lábán, versenyképes	haladjon a jövőben!	igen, amit ő szeretne az a fontos
8.	K. Zs.	jogász	biztos megélhetési lehetőséget szeretnék számára	igen, fontos, hogy azt csinálja amit szeret, bár az állatorvosi szakmát jobban támogatnám, mint a gondozóit
9.	V. M.	-	-	-
10.	N. K.	-	-	-
11.	V. V.	sebész	bármilyen tevékenységet is végez, nagyon precíz és pontos, illetve ez egy nagyon fontos és	igen támogatnám, mivel orvos szeretne lenni, a sebészet is ide tartozik, ha elindul, a pályán maga döntheti el, hogy milyen irányzatba szeretne tovább menni

			sikeres szakma	
12.	F. K.	-	-	-